Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 20 גראשען | היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

Nr. 129/16129 | Łódź, Wtorek 4 czerwca 1929 | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז דינסטאג, כה אייר תרפ"ט | Nr 129 16129

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel 74- | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע לאדז, פעטריקאווער 21, טעל.

באלדווינס קאבינעט דימיסיאנירט

טשעמבערלען פאהרט נישט צו דער זיצונג פון דער פעלקער-ליגע

לאנדאן, 3. (אטע) אונטערן פארזיץ פון פרעמיער באלדווין איז היינט פארגעקומען א זיצונג פון מיניסטער-ראט. די זיצונג האט געדויערט א שעה. די מיניסטארען האבען בעשלאסען באלד זיך אנגעבען אין דימיסיע.

לאנדאן, 3. (אטע) די היגע פרעסע האלט אז די קאנסערוואטיסטען וועלען נישט שליסען קיין בלאקען מיט די ליבעראלען. ווייל אפילו די מעהרהייט וואס ביי א'א בלאק וואלט געשאפען געווארען וואלט נאך נישט געווען גענוג אויף צו רעגירען.

דער ארגאן פון די ליבעראלען „דיילי קראניקל" שרייבט וועגען דער עווענטועלער שטיצע פון דער לייבאר-פארטיי, אז די ליבעראלען וועלען בעטראכטען פאר זייער פליכט צו שטיצען אלע פראגרעסיווע פארשלאגען.

די ליבעראלען רוקען ארויס א פארערונג צו רעפארמירען די איצטיגע וואהל-ארדינאציע ביי וועלכער ס'שפיגעלט זיך נישט אפ די ריכטיגע כוחות-פערהעלטניש. ביי אן'אנדערער וואהל-ארדינאציע וואלטען די ליבעראלען בעקומען 141 מאנדאטען.

לאנדאן, 3. (אטע), צוליב'ן בעשלוס פון מיניסטער-קאבינעט זיך אנגעבען אין דימיסיע, וועט טשעמבערלען נישט פאהרען אויף דער זיצונג פון דער פעלקער-ליגע אין מאדריד. דער ביז-איצטיגער אויסערן-מיניסטער טשעמבערלען האט זיך שוין געגרייט דינסטאג (היינט) ארויסצופאהרען אויף דער זיצונג קיין מאדריד. ווער ס'וועט פאהרען אויף זיין ארט אלס פערטרעטער, פון ענגלאנד איז נאך דערווייל נישט בעוואוסט.

די ענטדעקטע שפיאנען-אפערע

אין טשעכאסלאוואקיי

פראג, 3. (אטע) די ענטדעקונג פון דער גרויסער שפיאנען-אפערע האט דא געמאכט א שטארקען איינדרוק. דער ארעסטירטער קאפיטאן וועלכער האט פערגעסען זיין טעקע אויפ'ן לופטפליה פלאץ רופט זי דאן טאוס און האט געהערט צום טשעכאסלאוואקישען גענעראל-שטאב. ער פלעגט ארויסגעבען א פרעמדער מלוכה די מאבילי'אציע פלענער און די פלענער פון די לופט-אטאקעס אין פאל פון א מלחמה-אויסברוך. קאפיטאן טאוס פלעגט בעקומען 50 טויזענד טשעכישע קראן א חודש. נעכטען איז ארעסטירט געווארען זיין פרוי. מ'רעכענט, אז זי איז געווען אינפארמירט וועגען איהר מאנ'ס טעטיגקייט. „ל'ראווע נאוויני" דערווייסט זיך אז ער האט זיך בעשעפטיגט מיט שפיאנאזש שוין זייט 2 יאהר ער האט געהאט א צוטריט צו די שטאלענע קאסעטקעס, אין וועלכע ס'זענען געווען בעהאלטען די וויכטיגסטע מיליטערישע געהיימע דאקומענטען. דעם לעצטען חודש איז ער צוויי מאל געפאהרען קיין דרעזדען, איינמאל קיין בערלין מיט אן'אעראפלאן. אין דייטשלאנד האט ער געהאט א פאס אויף א דייטשען נאמען.

פראג, 3. ביים ארעסטירטען קאפיטאן האט מען געפונען א פאס אויפ'ן נאמען פרידלענדער. עס איז דא א השערה, אז ער האט געהאט א נאכשליסעל צו דעם סעיף וואו ס'זענען געלעגען די געהיימע דאקומענטען. א טאג פאר חגא פלעגט ער ארויסגעבען די דאקומענטען, אפפיהרען זיי קיין דרעזדען דארט פלעגען די דאקומענטען אפפאטאגראפירט ווערען און שפעטער פלעגט ער זיי אפפיהרען און אוועקלעגען צוריק אויף זייער ארט.

מארשאל פילסודסקי'ס בריף צו די מארשאלקעס פון סיים און סענאט

ווארשא, 3 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט זענען צום סיים- און סענאט-מארשאלעק אנגעקומען בריף פון מארשאל פילסודסקי מיט זיינע ערקלערונגען וועגען ענין טשעכאוויטש. דעם בריף צום סיים-מארשאלעק איז אדרעסירט: „צום פרעזעס פון סיים איגנאצי דאשינסקי". דער אינהאלט פון די בריף ווערט געהאלטען בסוד, דאך ווייסט מען, אז דער בריף צום סיים-מארשאלעק איז געהאלטען אין א פיל שארפערער פארם, ווי דער ארטיקעל „דנא אקא".

דזשעק קאגאן געמאכט אנאפעראציע פון דער בלינדער קישקע

ניו-יארק, 4 (ספ. טעל.) פון לאס-אנזשעלאס ווערט מיטגעטיילט, אז דאס בעקאנטע קינא-וואונדער-קינד דזשעק קאגאן איז קראנק געווארען אויף דער ענטצינדונג פון בלינד-דארם. מ'האט איהם געמאכט אן'אפעראציע, וועלכע איז געלונגען אדורך. דזשעק פיהלט זיך גוט.

ענדעקישע סטודענטען שלאגען יודען אין לעמבערג

ווארשא, 3. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין דעם נעכטיגען לעמבערגער ענדעקישען „קוריער פאראנני" איז געווען א נאטיץ, אז בעת די פראצעסיע פון „באזשע טשאלא" איז א-דורכגעגאנגען, די זיגמונטאווסקא גאס. האבען די יודישע-יונגלעך געווארפען אויף דער פראצעסיע שטיינער. ס'איז אינטערעסאנט, אז קיין שום צייטונג מעהר האט וועגען דעם נישט געבראכט קיין נאטיץ, און אפילו דער „וויעק נאווי" וועלכער גיהט ארויס נאכמיטאג און האט שוין די ידיעה געקענט קאנטראלירען האט אויך וועגען דעם גארנישט געוואוסט.

נישט קוקענדיג דערויף האבען זיך היינט ביי טאג אויף זיגמונטאווסקא גאס פערזאמעלט עטליכע הונדערט ענדעקישע סטודענטען און האבען געשלאגען מכת רצח אלע יודישע שילער, וועלכע זענען ארויסגעגאנגען פון דער יודישער שול. די סטודענטען האבען צוגעזאגט נאך דאוויף היינט איינצוארדנען א נייע דעמאנסטראציע.

די סטאראסטווע האט צוגעזאגט ארויסצוגעבען וועגען דעם ענין א ספעציעלען קאמוניקאט.

—=:::=—

אפגעווארפען כמעט אלע אנקלאגעס

וועגען מיסברויכען בעת די לעצטע סיים-וואהלען

ווארשא, 3. (טעלעפאניש).

דאס העכסטע געריכט בעטראכט שוין פון א לענגערער צייט די אנקלאגעס וואס זענען איינגעפלאסען וועגען פערשידענע מיסברויכען בעת די לעצטע סיים און סענאט-וואהלען. דער גרעסטער טייל פון די אנקלאגען איז אפגעווארפען געווארען.

דער יוסטיץ-מיניסטער צאר האט וועגען די אורטיילען פון העכסטען געריכט ערקלערט פאלגענדעס:

די אנקלאגען וועגען די וואהל-מיסברויכען, וואס דאס העכסטע געריכט האט געהאט צו בעטראכטען קאנען איינגעטיילט ווערען אין די קאטעגאריעס: 1) אנקלאגעס וועגען דער פארוואהל-טעטיגקייט פון דער אדמיניסטראציע, ווי למשל דאס אויסמיידען נעמען ביים צונויפשטעלען די וועהלער-רשימות, נעגען דיסקוואליפיצירען געוויסע קאנדידאטען או"וו. אזעלכע אנקלאגעס זענען געווען 1499 און דאס געריכט האט שוין פון זיי ערלעדיגט און 111 זענען בעריקזיכטיגט געווארען;

2) פראטעסטען נעגען דער גילטיגקייט פון די וואהלען, אזעלכע פראטעסטען זענען אנגעקומען 245 און ביז-איצט זענען פון דער צאהל ערלעדיגט געווארען 65. דערביי זענען די אלע 65 אפגעווארפען געווארען אלס אומבעגרינדעטע; 3) צו דער דריטער קאטעגאריע דארפען פעררעכענט ווערען די פראטעסטען נעגען דעם וואהל פון א רעפוטאט, אזעלכע פראטעסטען זענען געווען 8, און 5 זענען שוין בעטראכט געווארען (איין פראטעסט איז אפגעווארפען געווארען און 4 זענען באלה נישט בעטראכט געווארען, ווייל זיי האבען נישט געהאט קיין שום בעגרינדונג. פון 1752 אנקלאגעס זענען שוין, אלזא, ערלעדיגט געווארען 5128.

כמעט אלע אנקלאגעס האט ווייטער ערקלערט דער מיניסטער זענען נישט קיין וויכטיגע און עס רעדט זיך אין זיי וועגען איינצעלנע פאקטען ווי וועגען אלגעמיינע. די פאקטען וואס ווערען אין זיי איבערגעגעבען האבען נישט געקאנט האבען קיין איינפלוס אויפ'ן גאנג פון די וואהלען, וועלכע האבען געהאט א רוהיגען פערלויף אדורך און ארדנונג ביי א זעהר גרויסער פרעקווענץ.

ענטשולדיגונג.

מיר אונטערגעשריבענע פריזיער-ארבייטער ענטשולדיגען זיך פאר אלע שטרייקענדע פריזיער-ארבייטער אין לאדז פאר ברעכען דעם שטרייק און פאר צוטרעטען צו דער ארבייט. אלס צייכען פון חרטה בעשטייערן מיר זיך מיט 50 זל. פאר די שטרייקענדע פריזיער-ארבייטער.

מיט אכטונג דאס פערסאנאל פון דער פירמא קופקא, פאלודניאווא 12.

7782

טויזענטער

קראנקע אויף מאגען-קאטאר, אויפבלאזונגען, קרעמשען, וויי-טאגען, אנפערדרייכקייט, אפעטיטלאזיגקייט, אלגעמיינע אפשוואכונג, האבען צוריק-געווינען דאס געזונד, בענוצענדיג קרייטעכצער פון דעם בעריהמטען אויף דער גאנצער וועלט ד"ר דיטעל, פראפעסאר פון יאגעלאנסקי אוניווערזיטעט. פארערט די אומזיסטע בעדערענרע בראשורקע. אדרעס:

LISZKI-APTEKA

האנטווערקער-פאריין, אגראדאווע 9 סעקציע דויז-שטעפער.

קאמוניקאט.

פון היינט אן שטרייקט מען ביי

1) ישראל וויינגארטען, נאוואמיעסקא 6

2) משה ווייספעלד, זגערזשער 30

3) יעקב צווייגענבערג, זגערזשער 10

4) אברהם פריינדליך, זגערזשער 12

5) שמואל לאנדוי, פאדושטשנא 15

פאדערונגען: אויסצאהלען אין קאסע יעדע וואך און א הוספה.

קיינער זאל נישט אננעהמען קיין ארבייט פון די אויבענדערמאהנטע פירמעס, ווייל ער וועט בעהאנדעלט ווערען, ווי א שטרייק ברעכער. 7771

Feliks Pinkus z Leonią Kindówną

zaręczeni

w maju 1929 r.

Z intencji zaręczyn naszego syna
Feliksa Pinkusa
z p. **Leonją Kindówną**
składają serdeczne życzenia
Rodzice
Szlamostwo Pinkus

Z okazji zaręczyn naszego brata i szwagra
Feliksa Pinkusa
z p. **Leonją Kindówną**
zasyłają serdeczne powinszowania
Abramostwo Pinkus

Z intencji zaręczyn naszego brata i szwagra
Feliksa Pinkusa
z p. **Leonją Kindówną**
składają serdeczne Szczęść Boże
Ignacostwo Hagendorf

Z intencji zaręczyn ukochanej siostry naszej
Leonji Kindówny
z p. **Feliksem Pinkusem**
życzą dużo szczęścia i świetnej przyszłości
Maurycostwo Złocisty
Sala i Szymon Kind

Z okazji zaręczyn
p. **Feliksa Pinkusa**
z p. **Leonją Kindówną**
zasyła serdeczne życzenia
Michałostwo Flancbaum

Z intencji zaręczyn
p. **Feliksa Pinkusa**
z p. **Leonją Kindówną**
składają serdeczne powinszowania
Aronostwo Kapelmajster

Z okazji zaręczyn
p. **Feliksa Pinkusa**
z p. **Leonją Kindówną**
życzą różowej przyszłości
Gerszonstwo Edelman

Z okazji zaręczyn mojego szefa
p. **Feliksa Pinkusa**
z p. **Leonją Kindówną**
życzę dużo szczęścia i powodzenia w życiu
Cela Szülmanówna

Z intencji zaręczyn naszego kolegi
Feliksa Pinkusa
z p. **Leonją Kindówną**
składają serdeczne powinszowania
Hilary Kaliski, Moniek Topf,
Wolf Besser, Gabriel Drukier
i Hersz Grynberg

מוסאליני וועגן יודען און וועגן ציוניזם

(אינטערוויאו פון גענעראל-דירעקטאר פון י.ט.א. מיט מוסאליני)

רוים. (יט"א) פרעמיער מוסאליני האט אויפגענומען אויף אן אינטערוויאו דעם גענעראל-דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור ה' יעקב לאנדוי און מיט איהם געהאט א געשפרעך וועגן יודישע אנגעלעגענהייטן אין איטאליען און זיין בעציהונג צום ציוניזם.

בעריהרענדיג די פראגע פון קאנקארדאט, האט מוסאליני ערקלערט: דער קאנקארדאט האט פערבעסערט די פאזיציע פון דער יודישער געמיינשאפט אין איטאליען. דער יודישער און פראטעסטאנטישער אמונות איז אפיציעל דורכ'ן שטאט אנערקענט געווארען דאס רעכט אויסצואיבען זייערע פונקציעס, און זיי זענען איצט גלייכבערעכטיגט מיט דער קאטוילישער קירך. דער רב, האט לויט'ן קאנקארדאט דאס זעלבע רעכט דורכצופיהרען חתונה אקטען, ווי דער קאטוילישער גייסטליכער. עס עקזיסטירט אויך נישט קיין שום שטערונג פאר א ציווילער חתונה צווישען א יוד און א קריסט. דערפאר זאג איך, אז דער קאנקארדאט, וועלכער איז ווייט פון וועלען שאדען ברענגען דער יודישער געמיינשאפט, פערבעסערט און פערשטארקט איהר פאזיציע רעגולירענדיג איהרע בעציהונגען צום שטאט אויף די זעלבע יסודות און נארמען, וואס די קאטוילישע קירך, צוליב דעם האבען אויך די פארשטעהערשאפטען פון דער יודישער און פראטעסטאנטישער אמונות אויסגעדריקט זייער צופרידענהייט מיט נייעם רעליגיאנס-געזעץ, וואס איז אן אונאויסמיידליכע קאנסעקווענץ פונ'ם קאנקארדאט. דער קריסטליכער אדער יודישער גייסטליכער האבען דאס רעכט דורכצופיהרען חתונה-צערעמאניעס, אבער יעדער בירגער האט דאס רעכט צו געבען פארצוג א רייך ציווילער חתונה-צערעמאניע.

דער קאנקארדאט איז אין ווייטע קרייזען שלעכט פערשטאנען געווארען. שטאט און קירכע בלייבען צוטיילט, אזוי ווי עס איז אין די פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקע, און דאס רעכט פון יעדען איטאליענער צו וועהלען זיך א רעליגיעזע אדער ציווילע חתונה איז א פארבעדינגונג, וואס דער קאנקארדאט האט זי נישט געענדערט. דער קאנקארדאט רעגולירט די בעציהונגען צווישען שטאט און קירך, נישט געבענדיג דער קירך וועלכע עס איז השפעה אדער מאכט אין די ענינים פון שטאט. בלויז אין צוויי געביטען בעגעגענען זיך שטאט און קירך און האבען א געמיינזאמע השפעה-ספערע: די רעליגיעזע ערציהונג אין שול און די אויסאיבונג פון חתונה-ריטואל. אבער אין ביידע הינזיכטען, ווי איך האב עס שוין געזאגט, האבען אלע קירכען די זעלבע רעכט און — וואס עס איז נאך וויכטיגער — עס איז אנ'ענין פון פולשטענדיג פרייער אויסוואהל, און קיינפאלס קען עס נישט זיין אבליגאטאריש פאר וועלכען עס איז בירגער צו אקצעפטירען אדער אפזאגען זיך פון די דינסטען, וואס די קירכע וויל איהם לייסטען. די יודישע עלטערן האבען דאס רעכט צוריקצוציהען זייערע קינדער פונ'ם אנטייל אין דעם רעליגיאנס-טייל פון שול-פראגראם.

אריבערגעהענדיג צו רעדען וועגן יודען, שטעלט פעסט פרעמיער מוסאליני, אז אין רוימישע יודישע שולען לערנען זיך ארום 100 קינדער. בכלל איז די יודישע בעפעלקערונג אין איטאליען נישט קיין צאהלרייכע. אין גאנץ איטאליען וואוינען אנ'ערך 60,000 יודען, דערפון 15,000 — אין רוים — ארום 10,000 אין מיילאנד, 5000 אין טריעסט און אנ'ערך טויזענד יודען אין נעאפאל. עס שיינט דעריבער נישט צו זיין פראקטיש, וואס די יודען האבען בדעה צו שאפען זייערע אייגענע שולען, בעזונדערס אין די קליינע שטעט. וואס שייך דער שול אין רוים, האבען די יודען ביז-איצט נישט ארויסגערוקט דער רעגירונג וועלכע עס איז פערלאנגען. אין א געוויסען בעצירק פון רוים האלט אוים די פאשיסטישע פארטיי א יודישע שול-סעקציע, און יעדען שבת געהען די שילער, אנ'ערך 600 צוזאמען מיט זייערע לעהרער אין דער סינאגאגע.

אויף דער פראגע וועגן זיין בעציהונג צום ציוניזם, האט מוסאליני ערקלערט: אין איטאליען איז דער יוד פריי, ער איז א גלייכבערעכטיגטער בירגער, ער איז אן איטאליענער, דער יודישער ישוב אין איטאליען איז אלט 2000 יאהר, ער איז פאקטיש דער עלטסטער אין אייראפא. די יודען האבען געוויינט אויפ'ן קבר פון צעזאר און שוין מעהר אלס 12 יאהרהונדערטען נעמען זיי אנטייל אין דער געשיכטע פון דעם לאנד אין אלע זיינע ענדערונגען פון גורל.

אויף דער פראגע, אויף וויפיל עס זענען ריכטיג די ידיעות, וואס בעווייזען זיך פון צייט צו צייט אין די צייטונגען וועגן דעם, אז איטאליען איז פער-אינטערעסירט אין ארץ-ישראל, ענטפערט מוסאליני: דער פעלקער-בונד האט בעוויליגט דעם ארץ-ישראל-מאנדאט גרויס-בריטאניען, און איטאליען האט נישט קיין שום פערלאנג דערויף זיך אריינצומישען. אויף וויפיל עס בעריהרט איטאליען, מעג גרויס-בריטאניען דעם מאנדאט פערהאלטען.

די היישעריק=קאטאסטראפע אין טורקעסטאן

ריגא, 3. (אטע) אין טורקעסטאן האבען היישעריקען פערדעקט בערייטענדע שטחים. זיי פליהען אויף מזרח און פערניכטען די בוימוואהל-פלאנטאציעס. לויט די פראוויזארישע אויסרעכענונגען האבען די היישעריקען ביז איצט שוין פערניכטעט 20.000 העקטאר פלאנטאציעס.

צוליב דער קאטאסטראפע האט די סאוויעטישע מאכט אפגעשטעלט די „ריינינגונג" פון דער פארטיי און אמטען, האט אפגערופען אלע צוזאמענפאהרען און קאנפערענצען און האבען פערעפענטליכט א מאביליזאציע פון סאוויעטישע בעאמטע אויף צו בעקעמפען די היישעריקען.

צווישען דער ארטיגער בעפעלקערונג הערשט א פאניק. די מוזולמענישע גייסטליכע האבען ארויסגעגעבען אנ'ערקלערונג אז די היישעריקען זענען צוגעשיקט געווארען פאר די סאוויעטישע עבירות.

אין צוזאמענהאנג מיט דער אלגעמיינער אויפרגונג פאלען אן קליינע אפטיילונג פון די באסמאטשען אויף די סאוויעטישע אמטען. בער פיהרער פון דער רויטער ארמעע ריבענקא, וועלכער ווילט אין מאסקווע איז איילינג ארויסגעפאהרען קיין טורקעסטאן.

א נעגער פון קרוב 150 יאהר אין ארץ-ישראל

ירושלים, (י. ט. א.) אין דארף שייקסאד (אין דער נאהענט פון חברון) האט די פאליציי ענטדעקט א נעגער, וואס איז אלט 142 יאחר. דער אלטער נעגער איז נאך פולשטענדיג געזונד פיזיש און גייסטיג, ער איז נאך אפילו נישט גרוי און איז טעגליך בעשעפטיגט ביי זיי'ן גארטען-ארבייט. דער 142-יעהריגער נעגער האט זיך בעטייליגט אין די מלחמות, וועלכע עס האט אין 19-טען יאהרהונדערט געפיהרט איבראהים פאשא.

ווייטערדיגע זיצונג פון ציוניסטישען אקציאנס=קאמיטעט

בעשלאסען אין יולי צוזאמענצורופען א קאנפערענץ אין פוילען וועגען דער פערטרעטערשאפט פון די נישט ציוניסטען אין דער יודישער אגענץ

בערלין, 3. (יט"א טעלעגראפיש).

די נעכטיגע זיצונג פון ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט האט זיך אנגעהויבען 4 א זייגער נאכמיטאג. ד"ר טארטאקאווער האט געפאדערט, אז די ציוניסטישע עקזעקוטיווע זאל איינצאהלען דער ארץ-ישראל-רעגירונג צ ואנדערהאלבען פונט קאפ-שטייער פאר יעדען פון די 2400 סערטיפיקאטען. א חוץ דעם זאל בעשטימט ווערען 3000 פונט אויף דער הכשרה.

מיט 28 שטימע געגען 3 איז אנגענומען דער ערשטער טייל פון פארשלאג וועגען קאפ-שטייער. מיט א מעהרהייט איז אויך אנגענומען דער צווייטער טייל, די עקזעקוטיווע האט אבער ערקלערט, אז דערוויל איז נישט פאראן קיין געלד. נאר איצט ווערט אונטערגענומען א זאמלונג פון 20 טויזענד פונט, וועט פון דעם געלד אראפגעגעבען ווערען די געפאדערטע 3000 פונט. ס'איז אויסגעוועהלט געווארען א קאמיסיע פון דער זאמלונג וואס דארף אונטערגענומען ווערען.

בערלין, 3. (יט"א טעלעגראפיש).

די זיצונג פון דעם ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט האבען געדויערט א גאנצע נאכט. עס זענען ארומגערעדט געווארען די געגענזייטיגע בעציהונגען אין דער יודישער אגענץ. היינט זענען אנגענומען געווארען א גאנצע רייהע פרינציפיעלע רעזאלוציעס, וועלכע ווערען אבער געהאלטען בסוד.

בערלין, 3. (יט"א טעלעגראפיש).

היינט נאכמיטאג זענען בעהאנדעלט געווארען א גאנצע רייהע ווייטערדיגע פראגען. א בעזונדערס לעבהאפטע דיסקוסיע האט ארויסגערופען די פראגע וועגן דעם, אז די ציוניסטען אין דער יודישער אגענץ, נישט קוקענדיג צו וועלכער ריכטונג זיי וועלען נישט געהערען, זאלען שטענדיג שטימען איינהייטליך ווייטער איז בעטראכט געווארען די פראגע פון דער טעריטאריאלער און איבערטעריטאריאלער פערטרעטערשאפט פון די ציוניסטען אין דער אגענץ.

בערלין, 3. (יט"א טעלעגראפיש).

נעכטען איז פארגעקומען א בעראטונג פון די ציוניסטישע רעלעגאטען פון פוילען, גרינבוים איז נישט געווען אנוועזענד, די בעראטונגען זענען געווען געהיימע. ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען דער פערטרעטערשאפט פון די נישט-ציוניסטען אין דער יודישער אגענץ פון פוילען. ס'איז בעשלאסען געווארען וועגען דעם ענין צוזאמענצורופען אויף אנהויב יולי א קאנפערענץ אין פוילען.

איטאליענישע לופט=פליהער אויף א בעזוך אין אדעס

ריגא, 3. (אטע) פון מאסקווע טיילט מען מיט, אז אין די פאליטישע קרייזען האט ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע דער וויזיט פון דער איטאליענישער לופט עסקאדרע וועלכע דארף דעם 5. ה. ח. אנקומען קיין אדעס. ווי ס'פערזיכערען די סאוויעטישע קרייזען איז דאס אנקומען פון די 35 לופט שיפען אויסשליסליך אנ'אקט פון העפליכקייט און וועט טראגען א כאראקטער פון א ראנק-וויזיט די סאוויעטישע פליהער פאר ראטעוועו נאבעלס עקספעדיציע.

קיין אדעס איז שוין אנגעקומען דער איטאליענישער לופט פליהער פאטערמיטי, וועלכער דארף מאכען די טעכנישע פארבערייטונגען אין אדעס ווען די איטאליענישע פליהער בעגריסען א גרופע סאוויעטישע לופט פליהער בראש מיט טשוכנאווסקי'ן, וועלכער איז בעקאנט פון דער רעטונגס-עקספעדיציע „קראסין".

קאנפערענץ פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין דרום=אפריקא

ראובן ברייגין קומט צו דער קאנפערענץ, נישט בעקומענדיג קיין איינלאדונג

יאהאנעסבורג. (יט"א) אין בלאפאנטיין (אראנזש-דיסטריקט) איז פארגעקומען די 12-טע לאנד-קאנפערענץ פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין דרום-אפריקע. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 150 רעלעגאטען פון אלע דרום-אפריקאנישע פראווינצען. די קאנפערענץ האבען בעגריסט דער ענגלישער אדמיניסטראטאר פון דיסטריקט אראנזש און דער יודישער שטאט-פרעזידענט פון בלאמפאנטיין פאל האריס.

נאך דער דורכגעפירטער דיסקוסיע האט די קאנפערענץ אנגענומען א רעזאלוציע, וואס בעגריסט די שאפונג פון „דער יודישער אגענץ" אין דריקט אוים צוטרוי די לידערס פון דער אלוועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע. די דרום-אפריקאנישע רעלעגאטען צום פארשטעהענדען ציוניסטישען קאנגרעס זענען בעאויפטראגט געווארען צו שטיצען די איצטיגע ציוניסטישע אדמיניסטראציע. געגען די רעזאלוציעס האבען געשטימט בלויז די רעלעגאטען פון דער ניי-געגרינדעטער ארגאניזאציע פון ציוניסטען-רעוויזיאניסטען אין דרום-אפריקא.

אין דער עקזעקוטיווע זענען ווידער געוועהלט געווארען די פריהערדיגע מיטגלידער מיט ה' אבראהאמס בראש.

אויף דער קאנפערענץ איז געזאמעלט געווארען א סומע פון 400 פונט לטובת די רוסישע ציוניסטישע טוער, וואס זענען דורך דער מאכט פערשיקט געווארען קיין סיביר.

עס איז בעשלאסען געווארען צו זאמלען 75 טויזענד פונט אין משך פון ווענינגסטענס 3 יאהר לטובת דעם יודישע נאציאנאל-פאנד מיט'ן צוועק איינצוקויפען אין ארץ-ישראל ערד אויפ'ן נאמען פון דעם דרום-אפריקאנישען יודענטום.

דער בעקאנטער העברעאיש-יודישער שריפטשטעלער ראוב ברייגין, וואס ווילט איצט אין דרום-אפריקא, וואו ער פיהרט א מיט דער קאמפאניע למובת דעם פאנד פאר דער יודישער קאלאניזאציע אין קרים, איז געקומען אויף דער קאנפערענץ, הגם ער איז צו דער קאנפערענץ נישט איינגעלאדען געווארען. ער האט פערנומען אנ'ארט צווישען די געסט צוזאמען מיט זיין זוהן יוסף ברייגין. ראובן ברייגין איז אויך נישט איינגעלאדען געווארען צו בעגריסען די קאנפערענץ. די אנוועזענהייט פון ה' ראובן ברייגין איז פערשידען קריטיקירט און קאמענטירט געווארען דורך די רעלעגאטען.

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען. ספעציעל פאר לונגען-און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע אין דער היים פון 3—5 נאכמיטאג.

היינט און פאלג. טעג! גרויסע פילם-עפאפיי! היינט און פאלג. טעג!
(Dziewica Orleańska) JOANNA D'ARC
אין דער הויפט-ראלע SIMONNE GENEVOIS || אכטונג! קינא אין גארטען אהן ריקזיכט אויפ'ן וועטער
נעכסטער פראגראם: „דאס הארץ איז נישט קיין משרת". אין די הויפט-ראלען: Bille Dove i Lloyd Hughes

Kino Spółdzielni
Sienkiewicza 40.
ארקעסטער בעדייטענד פערשטארקט
אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג און יו"ט 2 נאכמ., לעצטער סעאנס 10 אוו.
אויפ'ן 1-טען סעאנס—נידריגע פרייזען.

היינט און פאלג. טעג! גרויסע פרעמיערע!
ZAHIA שיירי'ס טאכטער
(פאטעטישע סימפאניע) די שפאנענדע אקציע שפילט זיך אפ אין אפריקא און אין פאריז. — אין די הויפט ראלען:
MICHEL VERRY, GEORG CARPENTIER i OLGA DAY
אנהויב אין געוועהנליכע טעג 5.30 נאכמ., שבת און זונטאג—3 א זייגער נאכמיטאג.
פערשטארקטער ארקעסטער.

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
נערזשער 26, ביים פלאץ קאשטשעלני
פערשטארקטע-ארקעסטער.

א צווייטער אויספלוג פון דער טייך- און ים-ליגע

(–) דעם 27 יוני פאהרט ארויס צום ים דער צווייטער אויספלוג, וועלכער איז ארגאניזירט געווארען דורך דער ים- און טייך-ליגע. דער אויספלוג וועט דויערן 3 טעג און וועט איינגאנצען קאסטען 70 זלאטיס. אלע ווייטערדיגע אינפארמאציעס ערטיילט דער סעקרעטאריאט פון דער ליגע, פיעטריקאווער 92.

„יבנה“-שול

די טעג האבען זיך אנגעהויבען די איינשרייבונגען אין דער העברעאישער קאעדוקאציאנס-שולע „יבנה“. די איצטיגע שולע „יבנה“ איז א פעראייניגונג פון דער געוועזענער גימנאזיע „יבנה“ מיט דער גוט-בעקאנטער אין אונזער שטאט „שלום עליכם“-שול.

כדי צו געבען די מעגליכקייט די ברייטערע מאסען צו ערציהען זייערע קינדער אין דער „יבנה“-שול, האט די לייטונג פון דער שולע בעשלאסען צום נייעם שול-יאהר צו עפענען פאראלעלע נאכמיטאג-קלאסען פאר א זעהר נידריגען שכר למוד. ביי דער שולע עגזיסטירט אויך א קינדער-גארטען, וועלכער איז פערזעהן מיט אלע איינריכטונגען לויט די נייעסטע פאדערונגען פון דער פעדאגאגיק.

די לעצטע וואך פון אפעל-בוימס אויסשטעלונג

די בילדער - אויסשטעלונג פון בעקאנטען קונסט-מאלער אפעלבוים אין דער שטעטישער גאלעריע אין שענקעוויטשעס פארק ווערט שוין היינטיגע וואך געשלאסען. די אויסשטעלונג איז פיל בעזוכט געווארען דורך יחידים און גרופע.

בעזונדערס געלונגען זענען אויסגעפאלען די גרופען בעזוכען, בעת וועלכע דער קונסטמאלער האט געגעבען ערקלערונגען וועגען קונסט און בפרט וועגען יודישער קונסט.

די אויסשטעלונג איז ווערט בעזוכט צו ווערען און ווער ס'האט נאך די אויסגעשטעלטע ארבייטען נישט געזעהען, דארף עס טון אין די פאר טעג, וואס די אויסשטעלונג איז נאך אפען.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: נ. עפשטיין, פיעטריקאווער 225; מ. פארטאשעוסקי, פיעטריקאווער 95; מ. ראזענבלום, ציגעלגאס 12; גארפיין, ווסכאדניא 54; י. קאפראווסקי, נאוואמיעיסקא 15.

ראד-פערקעהר-פעראיין אין זד. וואליא

ד' טעג איז פארגעקומען אין זד. וואליא ז' גרינדונגס-פערזאמלונג פון דער אפטיילונג פון לאסטוועגען-בעזיצער-פעראיין ביים לאדזשער צענטראלען ראד-פערקעהר, זאוואדזקא 5. די פערזאמלונג האט בייגעוואוינט א פארשטעהער פון דער לאדזשער צענטראלע.

ה' וואלף גראסמאן פון לאדז רעפערירט וועגען דער וויכטיגקייט פון א פעראיין, און טראגט אריין א פארשלאג צו גרינדען א הילף-קאסע ביים פעראיין, וואס ווערט איינשטימיג אנגענומען. עס רעדען אויך דער פרעזעס פון דער לאדזשער צענטראלע ש. ראזנער און ה' דאווידאוויטש פון לאדז' עס איז אויך געוועהלט געווארען א פערוואלטונג אין וועלכע עס זענען אריין: שלמה שמולעוויטש דוד בערקאוויטש, וועלוועל דאווידאוויטש, שמעון יאקובאוויטש, שלמה געלבאיט, הירשעל שנייבערג, מרדכי גליקסמאן, הירש לעזער סווארזשינסקי, הערש ראגאווי, וואלף בערקאוויטש, און הערש לאזער גאלדבערג.

צום סוף ווערט אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע: אלע פערזאמעלטע דריקען אויס א דאנק די פארשטעהער פון דער לאדזשער צענטראלע פאר זייער ענערגישע ארבייט בעת'ן ארגאניזירען די אבטיילונג אין זד. וואלע און אלע אנוועזענדע פערפליכטען זיך אריינצוטרעטען אין נייעם פעראיין.

בריף אין רעדאקציע

מיר דריקען אויס דעם הערצליכסטען דאנק די פאלגענדע מיטגלידער, וועלכע האבען געאפפערט זייער צייט און געדי שורירט אויפ'ן פיה"ח אין פערלויף פון יאהר 50 מאל: איע סענריק, שמחה פראשקער, יעקב וואלהענדלער, מענדעל זאקליקאווסקי, אברהם שפייער, יעקב אויעל, יצחק טעמפעלהאף, פנחס פערענבאך, מענדעל פאקסענבוים.

די פערוואלטונג
פון „חסד של אמת“.

Dr. DONCHIN

מאניושקי 1, טעלעפאן 9-97

ספעציאל-ארצט פאר אוינגענקראנקהייטען

נעמט אן טעגליך פון 1–10 מיטאג און 4–7 נ.מ.

זונטאג פון 10 ביז 1 בייטאג.

היינט אפשידס-פארשטעלונג פון לידיא פאטאצקא

אין פילהארמאניע

אין יודישען טעאטער אין פילהארמאניע טרעט אויף היינט צום לעצטען מאל פאר איהר אפפאהרען פון לאדז די בערימטע קינסטלערין לידיא פאטאצקא. לידיא פאטאצקא וועלכע גאסטראלירט ביי אונז אין לאדז 3 וואכען, האט זיך בעוויזען פאר'ן טעאטער-עולם אין 3 פיעסען און האט דערביי געהאט די געלעגענהייט צו דעמאנסטרירען איהר פערשידענארטיגען טאלאנט, הויכע סצענישע קולטור, און בעגאבונג. א שאד, וואס די ארטיסטין פערלאזט אזוי שנעל אונזער שטאט וואס האט שוין לאנג אויף דער יודישער ביהנע נישט געזעהען אזא גרויסע ארטיסטישע קראפט, ווי ס'איז לידיא פאטאצקא.

היינט צו דער אפשידס-פארשטעלונג ווערט געשפילט „ליבע און לייד ענשאפט“ און צום סוף דעם „שטנ'ס מאסקע“. פון קאנראד ווייזט מיט לידיא פאטאצקא אין דער הויפטראל.

גאסטראלען פון די רוסישע ארטיסטען אין שטאט-טעאטער

די ליבע און סימפאטיע וואס דער רוסישער טעאטער האט זיך ערווארבען ביים היגען טעאטער-פובליקום דריקט זיך אויס נישט נאר אין מאסען בעזוך נאר אויך אין דעם אויסערגעוועהנליכען בעגייסטערטען אויפנעהמען פון די פיעסען און ארטיסטען.

די נעכטיגע פרעמיערע פון טשעכאווס „פעטער וואניא“ האבען די קינסטלער אויסגעשטעלט מיט דער גרעסטער פרעציזיטעט. און זי איז אויפגענומען געווארען דורך דעם פובליקום מיט דער ענטציקונג, מיט וועלכער עס ווערען אויפגענומען אלע פארשטעלונגען פון די קינסטלער.

היינט — גאגאלס „זשעניטבא“.

נעכטיגע רינג-קאמפען אין צירק

נעכטען אין 3 טאג פון טורניר האט שטשערווינסקי אין דער 17-טער מינוט בעזיגט באלושעווסקי'ן, ווייס האט רעמיזירט מיט קראוס'ן, שפיעוואטשעק האט אין דער 7-טער מינוט בעזיגט פאנזשעבא'ן און שטעקער האט אין דער 4-טער מינוט לייכט בעזיגט שאכשניידער'ן.

היינט קעמפען קוואפינסקי מיט שפיוואטשעק, ווייס מיט שניידער'ן, שטעקער מיט קאכאנסקי און קראוס מיט שטשערווינסקי'ן.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען.

פעטריקאווער 10, טעל. 31-86

עהמט אן פון 8–9½ פריה און פון 3½–4½ נאכמ'

טעלעגראמען

דעוועי'ס בעריכט וועגען דער ווירטשאפטליכער לאגע אין פוילען

וואַרשאַ, 3. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). ס'איז פערעפענטליכט געווארען דער בעריכט פון דעוועי וועגען דער ווירטשאפטליכער לאגע אין פוילען. אין בעריכט ווערט געזאגט, אז דער בודזשעט איז איבערגעשריטען געווארען מיט 280 מיליאן זלאטים. די אלגעמיינע הכנסות זענען געשטיגען און אויף אינוועסטיציעס זענען אויסגעגעבען געווארען מיט 442 מיליאן מעהר, ווי ס'איז פריער לימינירט געווארען, נישט קוקענדיג דערויף, וואס ס'איז איינגעפיהרט געווארען שטייער אויף לוקסוס-ארטיקלען, זענען קיין פוילען אין לעצטען יאהר אריינגעפיהרט געווארען מיט צעהן פראצענט מעהר לוקסוס-ארטיקלען ווי פאראיאהרען.

די פוילישע רעגירונג וויל פערקויפען איהר פאקעט אקציעס פון „באנק פאלסקי“ אויף 75 מיליאן זלאטים. דער געלד-מאנגעל איז אזוי שטארק, אז אין פעברואר האט מען אין ווארשא געצאהלט 3 פראצענט דיסקאנטא און אין לאדז 3 מיט א האלב פראצענט דיסקאנטא, די לאגע פון דער אינדוסטריע איז זעהר שלעכט און אהן גרעסערע קאפיטאלען וועט מען זיך נישט קענען בעגעהן.

ליטווישע באנדיטען ווילען אין פוילען דערמארדען ליטווישע עמיגראנטען

ווילנא, 3 (טעלעפאניש). די פאליציי אין פינסק האט פעסטגעשטעלט, אז אין הויז פון א פויער האלטען זיך אויף 7 באנדיטען. ווען פאליציאנטען זענען אהין געקומען און נישט געקענט זיי בייקומען האט מען צו הילף ארויסגערופען די גרעניץ-וואך. די באנדיטען האבען זיך פערטיידיגט מיט רעוואלווערען און האנט-גראנאטען. 2 פון זיי זענען דאך ארעסטירט געווארען און די איבריגע זענען אנטלאפען.

בעת אן אויספארשונג האבען די ארעסטירטע זיך מודה געווען, אז זיי זענען געקומען פון ליטע, כדי צו דערמארדען צוויי ליטווישע עמיגראנטען, וואס געפינען זיך אין זיל-רעכט אין פוילען.

3253 טויטע, 9400 פערוואונדעטע

לאנדאן, 3 (ספ. טעל.) פון טעהעראן טיילט מען מיט, אז דער גובערנאטאר פון דער פראווינץ קאראסאן אין פערסיען האט אפגעגעבען אן אפיציעלען בעריכט וועגען די חורבנות פון דער לעצטער ערד ציטערניש אין יענער פראווינץ. דער סך-הכל איז זעהר א טרויעריגער: 2353 טויטע, 9400 פערוואונדעטע און 88 גענצליך חרוב געווארענע שטעטליך און דערפער.

איין- און אויסוואנדערונגען פון ארץ-ישראל

ירושלים, 3. (יט"א טעלעגראפיש) אין פערלויף פון חודש אפריל זענען קיין ארץ-ישראל אריינגעקומען 417 נפשות, דערונטער 322 יודען, ארויסגעוואנדערט האבען 172 פערזאן, דערונטער 71 יודען.

ספארט-בעוועגונג.

לאדזער יודישע אטלעטיקער זיגען אין קאטאוויץ

קאטאוויץ, 3 (טעלעפאניש) דא זענען פארגעקומען אינטערנאציאנאלע שווער אטלעטישע קאמפען, אין וועלכע עס האבען אנטייל גענומען די בעסטע פוילישע אטלעטיקער, אטלעטיקערס פון דייטשען שלעזיען, דייטשלאנד און טשעכיען.

פון לאדז זענען געקומען די בעסטע אטלעטיקער פון בר-כוכבא און שילא: וויינגארטען מינץ שטערן (ב-כ) און זטורעק מראזשעווסקי (שילא). מאיר וויינגארטען האט לייכט ערצילט דאס ערשטע ארט אין דער האהן-געוויכט, הויבענדיג אין 3 קאנקורענצען 233 קילא, ערצילענדיג גלייכצייטיג דעם בעסטען רעזולטאט פון טאג.

אויך מינץ האט פערנומען דאס ערשטע ארט אין זיין וואג. דאגעגען שטערן האט זיך געמוזט בעגנוגענען מיט דעם 3 פלאץ אין דער האלב שווערער וואג.

די פערטרעטער פון „שילא“ (לאדז) טורעק האט פערנומען דאס צווייטע ארט אין דער שווערער וואג און מראזשעווסקי דאס דריטע ארט. די אטלעטיקער זענען בעשאנקען געווארען מיט דיפלאמען. חוץ דעם האט וויינגארטען בעקומען א ספעציעלען פריז פאר ערצילען דעם בעסטען רעזולטאט פון די קאמפען.

א הארציגע „ספאסיבא“

קומט די געסט פון רוסישע קינסטלער-טעאטער

וואונדערבאר, אומפערגלייכליך, איבערראשענד איז דאס שפילען פון דער פראגער גרופע פון מאסקווער קינסטלער-טעאטער!

די ארטיסטען פון דעם דאזיגען טעאטער בעוויזען, וואס מען בעדארף צו פערשטעהן אונטער דעם בעגריף „טעאטער-קונסט“, וואס עס הייסט בעציהונג צו קונסט, וואס עס הייסט צוזאמענשפילען פון א טעאטער-אנסאמבל, וואו אלץ קלאפט, וואו עס הערט זיך פון ערגעץ קיין מינדעסטער פאלשער טאן נישט.

דער גאנצער אנסאמבל איז, ווי א פרעכטיגער סימפאנישער ארקעסטער צוזאמענגעשפילט, און ביי יעדען ארטיסט בעזונדער פיהלט זיך דאך דאס אינדיווידועלע, א טיפער אלזייטיגער און צארטער סוביעקטיוויזם, וואס הויכט אריין א לעבעדיגע נשמה אין דעם, וואס זיי שטעלען פאר.

כ'האב צום בעדויערען געהאט די מעגליכקייט צו זעהען די קינסטלער נאר אין צוויי פיעסען: אין גאגאלס „זשעניטבא“ (חתונה-האבען) און אין אסטראווסקים „ביעדנאסט ניע פאראק“ (ארימקייט איז נישט קיין מום).

צוויי פערשידענע מחברים – צוויי פערשידענע וועלטען.

אין זיין „וידוי פון א מחבר“ דערצעהלט גאגאל אליין, אז אפשר אונטער דער ווירקונג פון זיין חולאת (גאגאל איז געשטארבען א גייסטיג-קראנקער) פלעגען אויף איהם אנפאלען מאמענטען פון שרעקליכען אונמענשליכען אומעט' און אין די מאמענטען פלעגט ער אויסטראכטען די לעכערליכסטע סיטואציעס פאר זיינע פערסאנאזשען.

גאגאל דער קלאסיקער-הומאריסט מיט זיין שארפען און געניטען אויג פון אן'אויסערגעוועהנליך טיפען שארפזיניגען פארשער, וועלכער קען אריינקוקען אין די טיפענישען פון מענשליכען הארץ און נשמה, האט ארויסגעצויגען פון דארט דאס קליינליכע, נישטיגע מענשליכע און דאס אויסנעלאכט, אבער אין דעם לאכען האבען זיך געפיהלט טרעהרען, רחמנות צו די קליינינקע מענשעלעך, צו זייערע קליינינקע ענינים און השגות.

די דאזיגע מענשליכע שוואכקייטען זענען אייביג, און גאגאל'ס „זשעניטבא“, וועלכע איז אנגעשריבען מיט כמעט 100 יאהר צוריק איז כמו-ווי אקטועל: ביז איצט זענען פאראן חתנים, שדכנ'טעס, וואס רעדען שידוכים, לעכערליך-איבערקלייבערישע כלות און דאס גאנצע משונה'דיגע קליינבירגערליכע קלאפערגצייג פערבונדען מיט דער שדכנות...

די רוסישע קינסטלער האבען צוליב דעם זיך ערלויבט אפצוטרעטען אביסעל פון סטאניסלאווסקי'ס שטרענג-רעאליסטישער טראדיציע און אויפגעשטעלט די פיעסע אין א גרויסער טייל גראטעסק.

אבער, וואס פאר א גראטעסק! וואס פאר א טיפען?

יעדער פון די 6 חתנים, וואס זענען געקומען אנקוקען די כלה, יעדער אין זיין ארט איז אפגעטאקט, אויסגעשניצט און אויסגעפיילט, ווי פון א מאדערנעם קינסטלער-סקולפטאר.

*

גאר אין אן'אנדערען טאן געבען די קינסטלער איבער אסטראווסקי'ס פיעסע „ארימקייט איז נישט קיין מום“.

דא האנדעלט זיך וועגען א דור, וועלכער האט שוין איצט אפגעלעבט; דאס רוסישע סוחרטום פון אסטראווסקי'ס צייטען מיט דעם פאטערקולאק און די שטילע, דערשלאגענע און אונטערטעניגע שטוב-מענשען – איז שוין גאר אנ'ערינערונג, און דאס, וואס איז ערינערונג ווערט פערצויגען מיט א רויכעל פון מעלאנכאלישען ראמאנטיזם, מען דערמאנט זיך אין די אפילו טרויעריגע אדורכגעגאנגענע קינדער-יאהרען מיט א זיפץ: געווען – שוין נישטא.

דער אלטער רוסישער לעבענס-שטייגער די מנהגים, דער קאראהאד פון די מיידלעך, זייער פארביגקייט און זוניגקייט, זייערע לידער און קראנץ-שפילען, די שפיל פון די פערשטעלטע, דער אופן צו מקבל-פנים-זיין א גאסט צו בוקען זיך איהם טיף, אזש ביז גרייכען מיט'ן שטערן די ערד – דאס אלץ איז א שטיק אלט-רוסיש פאלקס-לעבען.

עס איז פערגאנגען, דס איז פרעכטיג שעהן און טרויעריג – שוין נישטא.

עס פיהלט זיך א בעזונדערע הארציגקייט, א בעזונדערע ליבשאפט פון די ארטיסטען צו דעם, וואס זיי שטעלען פאר, און דאס גיט זיך איבער דעם צושויער.

עס בלייבט א טיפער, טיפער איינדרוק, א אומפערגעסליכער גרויסער עסטעטישער גענוס!

ט. פ.

די ראָלע פון קאָסמעטיק אין דער ליבע אין אַמעריקאַ

(בריף פון ניו-יאָרק)

צוויי בעקאַנטע אַמעריקאַנער זשורנאַליסטען דערצעהלען, אַז אין ד ילעצטע צעהן יאָהר, איז די צאָהל קאָסמעטישע פראָדוקטען אין אַמעריקע פערגרעסערט געוואָרען אויף זעקס מאָל אַזויפיל; אַז די אַמעריקאַנער מענער גיבען אויס זעכציג מיליאָן דאָלאַר אַ יאָהר אויף פערפום און אַנדערע קאָסמעטיקס; אַז פרויען גיבען אויס זעקס מאָל אַזויפיל יעהרליך — 360,000,000 דאָלאַר; און אַז איינע פון די רייכסטע פרויען אין אַמעריקע איז אַ שוואַרצהויטיגע דאַמע, מיט'ן נאָמען מרס. א. י. פראָפּטוירנבּא מעלאָן, וועלכע האָט אויסגעטראַכט אַ גאַנצע רייה קאָסמעטיקס און אַ גאַנץ בעזונדערע שעהנהייטס-קוראַציע, צוגעפּאַסט ספּעציעל פאַר דער נעגערשער בעפעלקערונג. ד ידריי נעמען, וואָס זי טראָגט, זענען אַ סענטימענטאַלער אָנדענק פון דריי נישט גאָר געלונגענע הייראַטען. מען זאָגט, אַז איהר לעצטער מאַן האָט איהר בעצאָהלט אַ מיליאָן דאָלאַר אַלימאַני.

און דאָס איז נישט אַלץ. די איידעלע קונסט ווי אַזוי איינצוריבען אַ ביסעלע פערפום הינטער די אויערן אָדער אויף דער אויבערשטער ליפּ, כדי דער קוש זאָל זיין דופטיג, אָט די קונסט ווערט שוין נישט אַן אַקאַדעמישע וויסענשאַפט. איצט צום ביישפּיל, ווערען געמאַכט עקספּערימענטען אין לאַבּאָראַטאָריעס פון קאָלאָמביאַ אוניווערזיטעט, כדי אויסצוגעפינען פּינקטליך, וואָס פאַר אַ'ן עמאָציעס פערשידענע אַראָמאַטען וועקען אויף אין פערשידענע מענשען.

דער געשלעכטליכער צויבער פון פערפום און ווי אַזוי ער קען קאָמערציאַליזירט ווערען מיט גרויסע פּראָפיטען, איז אין אַמעריקע ענטדעקט געוואָרען נאָך אין די ניינציגער יאָהרען. געגומען איהם אויסנוצען אויף אַגריסען מאַסשטאַב, האָט מען ערשט אין די לעצטע צעהן יאָהר נאָך דער מלחמה.

אין פריהערדיגע צייטען, ווען אַ מיידעל פלעגט זיך קלייבען געהן צום באַל, פלעגט זי דעם זיים פון קליינעם דעליקאַטען טיכעלע בעשפּריצען מיט אַ פּאָר דעליקאַטע טראָפּענס פון בעז, פיאַלקעס און אַזוי שׂזאַך בעוואָפענט פלעגט זי זיך אַוועקלאָזען צום באַל גרייט, מען זאָל איהר נאָכלויפען.

אָבער איהר אייניקעל געברויכט שטאַרקערע וואָפען. זי רייבט איין הינטער איין אויער „פּרילינגדיגע תאוה", רייבט זיך איין דעם קין מיט דעם „הויש פון דער נאַכט" און גיסט אַרויף אויפ'ן רוקען אַ היבשע פּאָרציע פון „מיין זינר", און אַזוי לאָזט זי זיך אַוועק נאָך פּאָוואָהעניע. זי ווייסט אַז יעדער פערפום ווערט איצט געמאַכט, כדי צו ניצען דירעקט אויפ'ן קערפּער, און זי מאַכט נישט קיין סוד דערפון. זי מאַכט נאָר קיין סוד נישט דערפון, אַז זי וויל רייצען, פערשיכור'ן אין איינעם פון די לעצטע „פילמס", וואו גלאָריאַ סוואַנסאָן האָט געשפּילט די הויפּט-ראָל, איז געווען אַ סצענע, וואו גלאָריאַ גרייטענדיג זיך צו בעגעגען אַ יונגענמאַן, וועלכער איז צו איהר גלייכגילטיג, גיסט אַרויף פערפום הינטער די אויערן פון אַ קונציג געשניצטען פלעשעל. וואַכענלאַנג נאָכדעם האָבען מחנות מיידלעך אין פערפום געשעפטען פון נאַנצען לאַנד געפאָדערט פונקט אַזאַ פלעשעל מיט אַזאַ כישוף'דיג וואַסערל.

מענער האָ בליב צו זאָגען, אַז זיי האָבען פיינט פּאַרפום. אָבער פרויען ווייסען אַז עס איז אַ ליגען. זיי האָבען עס אפשר פיינט מיט'ן שכל, אָבער נישט מיט די חושים. די חושים ענטפערען גלייך ווי די ביהן אויפ'ן אַראָמאַט פון דער בלום. און דאָס שווערער דער פערפום, אַלץ שנעלער דער ענטפער. ביז די פערפום-אינדוסטריע האָט זיך נישט אויסגעלערנט צו פאַבריצירען שווערע, הייסע, פערשיכור'נדע פּאַרפומען, האָט זי נישט געהאַט קיין האָפט.

פערפומע און אונזער צייט זענען זעהר קאָמפּליצירט. זיי זענען גאַנצע סימפאָניעס פון ריחות און האָבען אַמאָל נישט ווייניגער ווי אַ צוויי הונדערט בעשטאַנדטיילע. ז יזוענען אָפט דאָס מייסטערווערק פון אַ כעמיקער, וועלכער אַרבייט אפשר חדשים לאַנג, מישענדיג און פּרובּירענדיג און מישענדיג. ווי אַ קאָמפּאָזיטאָר פערצייכענט ער צו ערשט די מעלאָדיע פון אַראָמאַטען אויפ'ן פּאַפּיר. און ווען ער רענקט, אַז ער איז געקומען צ וּעפּעס ווערטפולעס, מאַכט ער זיין ערשטען עקספּערימענט און דער פּראַקטיק לויט ווי עס זאָגט איהם אונטער זיין פאַנטאַזיע און זיין העכסט פערפיינערטער חוש הריח.

ק. ל-ן.

די קאָאָפּעראַטיווע בעוועגונג אויף דער יודישער גאַס

דער אַלגעמיינער „רעוויזיאָנס-פערבאַנד" אין לעמבערג

„דער אַלגעמיינער רעוויזיאָנס-פערבאַנד" איז דער ערשטער יודישער קאָאָפּעראַטיווען-פערבאַנד אין פּוילען (געגרינדעט אין יאָהר 1901). אַלס אַזעלכער האָט דער פערבאַנד פיל מיטגעווירקט דערצו, אַז דער קאָאָפּעראַציע-אידעאַל זאָל אַריינדרינגען אויך אין דער יודישער גאַס, וו ימע זהאָט כמעט קיין שום זיז נישט געהאַט פאַר דער אַזוי ניצליכער בעוועגונג. דער פערבאַנד האָט אָבער אין די ערשטע צייטען זיין טעטיגקייט בעגרעניצט בלויז פאַר גאַליציע אַליין און אַ דאַנק איהם זענען טאַקע דאָרט ענטשטאַנען פיל קאָאָפּעראַטיווע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געווען די ערשטע יודישע קאָאָפּעראַטיוען אין פּוילען.

די אַרבייט פון דעם „אַלגעמיינעם רעוויזיאָנס-פערבאַנד" האָט געבּרענגט די געוואונשענע רעזולטאַטען, און פערהעלטניסמעסיג נאָר אַ קורצער צייט ענטוויקעלט זיך בעדייטענד די קאָאָפּעראַטיווע בעוועגונג אין גאַליציען און ווערט פערוואַנדעלט אין אַ ערשט-ראַנגיגען פאַקטאָר אין יודישען ווירטשאַפטליכען לעבען. די ענטוויקלונג איז נעגאַנגען נאָרמאַל מיט ווי אַמאָל שנעלערע און זיכערע טריט. ביז צום אויסברוך פון דער וועלט-מלחמה, די וועלט-מלחמה האָט געהאַט אַ צושטערונגס-ווירקונג אויף דער וויכטיגער אינסטיטוציע. אַ גאַנצע רייה קאָאָפּעראַטיווען געהען אונטער אָדער האַלטען ביים אונטערגעהן און אינאיינעם דערמיט לעבט דורך אַ שווערע קריזיס דער פערבאַנד פון דעם קריזיס האָט זיך דער פערבאַנד נישט בעוויזען צו בעפרייען אויך איניגע יאָהר נאָך דעם קריג; בשעת די נישט זיכערע אינפלאַציע יאָהרען.

לעצטענס אין צוזאַמענהאַנג מיט דער סטאַביליזירונג פון דעם ווירטשאַפטליכען לעבען אין לאַנד — איז אויפגעלעבט געוואָרען „דער אַלגעמיינער רעוויזיאָנס-פערבאַנד אין לעמבערג". דער פערבאַנד איז געוואָרען גענצליך רעאָרגאַניזירט און אין זיין שפּיץ האָט זיך געשטעלט דעפּוטאַט ד"ר ה. ראַיכמאַרין. פון דאַ זהויבט זיך אָן אַ נייע אימפּולסייווע און איניציאַטיוופולע עפּאָכע. דער פערבאַנד בעגרעניצט שוין נישט מעהר זיין טעטיגקייט פאַר גאַליציען אַליין. עס שליסען זיך אין איהם אָן פיל קאָאָפּעראַטיווען פון קאָנגרעס-פּוילען, וואָהלין און פּאָלעסיע. אויך אין דער אָנפיהרערשאַפט פונ'ם פערבאַנד זענען ווי יגעהעריג פערטרעטען פאָרשטעהער פון די קאָאָפּעראַטיווען אין אַלע טיילען פון זפרייען פּוילען.

דער רעאָרגאַניזירטער פערבאַנד אין אַכט נעהמענדיג די אומגעהויער גרויסע וויכטיגקייט פון דער קאָאָפּעראַציע פאַר דעם יודישען ווירטשאַפטליכען לעבען אין פּוילען ביים הייַנטיגען טאָג האָט געווידמעט פיל אויפמערקזאַמקייט פאַר דער פּראָפּאַגאַנדע און אויפקלערונגס-אַרבייט אויף דער יודישער גאַס. עס איז ביים פערבאַנד געגרינדעט געוואָרען אַ ספּעציעלע פּראָפּאַגאַנדע-אָפּטיילונג, וואָס אַ חוץ מיט ידיעות וועגען דער טעטיגקייט פון דעם פערבאַנד — בעאָרגט זי די גאַנצע יודישע פּרעסע אין פּוילען מיט פערשידענע אינפאָרמאַציעס און ידיעות וועגען דער אַלגעמיינער קאָאָפּעראַטיווער בעוועגונג בכלל און אין פּוילען בפרט. דער פערבאַנד גיט אַרויס צוויי קאָאָפּעראַטיווע זשורנאַלען. איין זשורנאַל אין פּויליש און דער צווייטער אין יודיש. דער פּוילישער אָרגאַן א. נ. „פּשעגלאָנד ס-ולדזיעלטשי" ערשיינט שוין דאָס צווייטע יאָהר. דער יודישער קאָאָפּעראַטיווער זשורנאַל „דער קאָאָפּעראַטאָר" האָט אָנגעהויבען צ ושיינען ערשט אין די לעצטע חדשים און איז אין די קאָאָפּעראַטיווע קרייזען וואַרעם אויפגענומען געוואָרען.

לעצטענס איז ביים פערבאַנד אויך געשאַפען געוואָרען אַ ספּעציעלע פערלאַגס-אָפּטיילונג, וועלכע פערזאָרגט די פערבאַנדס-מיטגלידער מיט אַלע נויטיגע דרוק-זאַכען. אין דער נאָהנטסטער צוקונפט וועט די אַרבייט פון דער אָבטיילונג בעדייטענד פערשטאַרקט ווערען. אַזוי למשל הויבט אָן די פערלאַגס-אָבטיילונג אַרויסצוגעבען אין קורצען אַ קאָאָפּעראַטיווע פאָלקס-ביבליאָטעק: פּאָפּולערע אַבּהאַנדלונגען וועגען דער קאָאָפּעראַטיווער בעוועגונג אין פערשידענע לענדער און איהרע פּיאָנערען.

עס ווערט אויך געפּלאַנט צו עפענען ספּעציעלע קורסען פאַר די אָנפיהרער און העכערע בעאַמטע פון די קאָאָפּעראַטיווען, וועלכע געהערען צום אַלגעמיינעם רעוויזיאָנס-פערבאַנד.

צוגלייך מיט דער פּלאַנמעסיגער פּראָפּאַגאַנדאַ-אָרגאַניזאַציאָנס-ערציהערישער טעטיגקייט מיט וועלכער עס פערנעהמט זיך דער פערבאַנד ווערען אויך דורכ'ן פערבאַנד אָנגענומען די נעהעריגע שריט, כדי צו בעזאָרגען די אין איהם אָנגעשלאָסענע קאָאָפּעראַטיווע, מיט ביליגען קרעדיט. אין דעם זין ראַרפען גרויסע האָפנונגען געלייגט ווערען אויף דער צענטראַלער באַנק פונ'ם פערבאַנד אין לעמבערג.

Dr. H. WOŁKOWSKI

נעגעלניאַנאַ 25, טעל. 26-87

ספּעציעל אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קווארץ-שטראַהלען.

אַנעמט אָן פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—8 אָוו.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נאָכט אויך אין לעמשניצע, נאַרושער 17 פון 10—11 און פון 2—3

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן און א. קאַמפּאַניעץ.

היינט לעצטע געזעגענונגס-פאָרשטעלונג

פון דער בעוואוסטער קינסטלערין

לידיאַ פּאָטאָצקאַ

כדי צו געבען די מעגליכקייט אַלעמען צו בעוואונדערן די גרויסע קינסטלערין, ווערען

די פּרייזען רעדוצירט פון 1.20 ביז 5.00 זל.

היינט, דינסטאַג, דעם 4-טען, 9 אין אָוונד אונאָפּרופליך

לעצטע געזעגענונגס-פאָרשטעלונג פון לידיאַ פּאָטאָצקאַ

ליבע און ליידענשאַפט

(ראָמאַן) אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון שעלדאָן.

הויפּט-ראָלע „די איטאַליענישע זינגערין" — לידיאַ פּאָטאָצקאַ.

צום שלוס: אַ גרויסע איבערראַשונג פאַר'ן לאָדזער פּובליקום

דעם שטנס מאַסקע

לידיאַ פּאָטאָצקאַ אין אַ נייער קרעאַציע—אין 1 אַקט פון קאָנראַד ווידט.

אָנאָנס! פון שבת, ד. 8-טען יוני, הויבען זיך אָן די גאַסטראָלן פון דער בעריהמטער סוברעטין און געזאַנגס-ליבהאָבער

וויערא קאַניעווסקאַ און פּאָול ברייטמאַן

מיט'ן אָנטייל פון מאַקס ברין.

ס'נעמט אָנטייל (לויט א. ב. ס) פרויען: בעזמאַן, באַריסאָוו, מאַכבּראָווסקאַ, גערה, פּאַדערמאַן, קאַרעני, קאַמפּאַניעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכבּראָווסקי, מאָטקאָוו, נייהויז, פּאַלאַנסקי, ישראל קאַמפּאַניעץ, ראַבינאָוויטש, ראַקאָוו.

אַדמיניסטראַטאָר: מ. אַרנוואַלד. מוזיקאַלישער לייטער: ל. זעלמאַן.

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען ביי דער פילהאַרמאָניע-קאַסע.

יורידישע עצות

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

בעם דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט פאָרגעלעגט. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9254 ה. ל.

די פרוי האָט דאָס רעכט אויפ'ן סמך פון אַקט אינטערציזע צו בעפרייען די שטוב-זאַכען, זי האָט אָבער נישט קיין בעזונדערע הנהגה אין דעם פּרט לגבי דעם מאַנס אָנטייל אין שותּפות-געשעפט.

9255 אַ לעזער פון ראַדוואַנסקי:

נישט בלויז אַלע איבעריגע יורשים צוזאַמען, נאָר יעדער יורש בעזונדער קאָן אייך צווינגען אויפ'ן סמך פון אַרט. 841 פון ציוויל-קאָדעקס צו פערקויפען דעם ערוואַרבענעם דורך אייך פון אַנדערען יורש טייל ירושה.

די זאַך איז אָבער די, אַז די פּראַאינטערעסירטע יורשים אָדער יורש מוזען אומבעדינגט אויפווייזען, אַז דער בעטרעפענדער פּערזאָן האָט ספּעציעל אָפּגעקויפט דעם חלק ירושה בכדי אַריינצוברענגען אַ מחלוקה צווישען די יורשים עווענטועל בגדי צו טרייבען אַ שפּעקולאַציע לגבי די איבעריגע יורשים.

9256 Sz. 36

דער בעטרעפענדער פּערזאָן מוז זיך קענען רעהאַביליטירען. ד"ה אויפווייזען, אַז ער איז נישט בייזוויליג אַריינגעפאַלען אין געפאַנגענשאַפט. אין געגענפאַל דראָהט איהם נאָך איצט אַ 2 — 3 יאָהר טורמע.

9257 פרידל פון טאַרגאָווע 41:

בלויז דערפאַר אַליין, וואָס דער איינגעקלאָגטער בעל חוב שטעלט זיך נישט צו דער געריכטס-פערהאַנדלונג, ווערט נאָך נישט דער פּראָצעס אָפּגעלייגט, נאָר דאָס געריכט קאָן אַרויסטראָגען אַ פּסק-דין אין זיין אָפּוועזענהייט.

מסתּם מוז זיין אַן אַנדערע סבה פון אָפּלייגען דאָס בעטראַכטען דעם פּראָצעס איבעריגענס קאָנט איהר אַלס כאַלופּניק, פערלאַנגען, אַז דער זעלבער פּראָצעס זאָל איבערגעשיקט ווערען אין אַרבייטס-געריכט.

9258 י. בוגייסקי פון נ. ד. גל. 41.

אייער זוהן מוז זיך ווענדען צו דער היגער סטאַראָסטוואַ מיט אַ מאָטיווירטע בקשה, אַז מען זאָל איהם ערלויבען זיך צו שטעלען פאַר דער פּאָבאָר-קאָמיסיע אין זאַוויערטשי.

וועגען דעם ענין פון איינמעלדען אין דער קראַנקען-קאַסע דאַרפט איהר זיך ווענדען צו דער פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע.

9259 N. D. פון נאַפּיורקאָווסקיעגאָ:

איהר קאָנט דעם וועקסל צו יעדער צייט אויספיהלען און לאָזען אין קורס.

9260 ש. ב. ט.

איהר מוזט אויפווייזען אין געריכט, אַז די אונטערשריפט איז נישט אייערע.

צו דעם צוועק קאָנט איהר פאָרשטעלען אין געריכט אָפיציעלע דאָקומענטען, אויף וועלכע ס'פיגורירט אייער אונטערשריפט.

9261 I. B. פון גדאַנסקאַ גאַס:

לויט'ן אַרטיקל 37 A פון די מיליטערישע סאַניטאַרע פאָרשריפטען ווערען אַנערקענט די פּאָבאָראָווע, וועלכע ליידען אויף אַ נערווען-קראַנקהייט אין אַ זעהר לייכטער פאָרם.

9262 וואָלף בערקאָוויטש פון יעראָזאָלימסקאַ

דאָס קינד האָט איהר געדאַרפט אַליין מעלדען און נישט וואַרטען ערשט ביז מען וועט אייך וועגען דער פליכט דערמאַנען.

אייך דראָהט אַרעסט אויף עטליכע טעג.

9263 אַ לעזער פון קילינסקיעגאָ 77.

איהר האָט דאָס רעכט צו פאָדערן פון הויזווירט, אַז ער זאָל אייך אינסטאַלירען אַ נייע וואַננע.

יאָהר. 4 יוני 1929

„נייער פאָלקסבלאַט“

יאָהר. 4 יוני 1929

דאס קראַנקע איירָאפּאַ

קאָן נישט קומען צו זיך נאָך דער וועלט-מלחמה

עס ווערט שוין באַלד 15 יאָהר זייט דעם שרעקליכען וואולקאַן-אויסברוך, וואָס הייסט וועלט-מלחמה, און 10 יאָהר זייט דער שלום איז געוואָרען פאָרמעל אָפּגעשלאָסען, און מיר זעהען, אַז איירָאפּאַ איז נאָך אַלץ נישט געקומען צו זיך, נאָר זי פיבערט און קרענקט, און אַזוי ווי ס'איז מיט יעדען קראַנקען איז ווי מען לעגט איהם, טוט איהם וועה.

איירָאפּאַ, ד. ה. די בעזונדערע איירָאפּעאישע מלוכות, זענען נאָך אַלץ נישט-נאָר קראַנק, נאָר אויך פאַראָרעמט. איירָאפּאַ איז נישט נאָר אָפּגעשוואַכט נאָך דעם שטאַרקען בלוט-שטורץ פון דעם וועלט-קריג, נאָר עס שטעהט נאָך כסדר אונטער דעם מורא'דיגען פסיכאָז פון נייע מלחמות און איבערקעהרענישען.

אין די לעצטע חדשים זעהען מיר אַ גרויסען אַקטיוויזם ביי די מלוכה-מענער פון די וויכטיגסטע איירָאפּעאישע מלוכות. מען טראַכט, ווי אַזוי זיך צו בעפרייען פון די נאָך אַזוי שווער-לאַסטענדיגע פאָלגען פון דער וועלט-מלחמה און ווי אַזוי זיך צו אַסעקורירען געגען אויסערע און אינערע קאַטאַסטראָפעס. מיר בעמערקען ווי אַזוי עס פערמישען זיך די אַלטע פאַר'מלחמה'דיגע מעטאָדען פון געהיים-דיפּלאָמאַציע מיט איהרע „שוץ און טרוץ-בינדנישען“ און אַליאַנסען מיט נייע אידעען פון פּאַציפיזם, וועלט שלום און ענטוואָפנונג. מיר זעהען דעם קאַמף צווישען דעם אַלטען סיסטעם פון פּראָהיביציע-צאָל, פון אָפּשליסען זיך מיט כינעזישע מויערען, און, פון דער אנדערער זייט, דעם געדאַנק פון גרויסע ווירטשאַפטליכע פעדעראַציעס, וועלכע דאַרפען אַרומנעהמען עטליכע מלוכות. מיר זעהען פון איין זייט נאָך דעם אַלטען שאָוויניזם אפילו אין די קלענסטע מלוכות און אויף דער אַנדערער זייט אידעען פון „פּאַן-איירָאפּאַ“, וועלכע ענטוויקלען זיך וואָס אַמאָל מעהר. מיר זעהען ווייטער אויף איין זייט דעם אַלטען פאַר'מלחמה'דיגען סיסטעם געגען די מינדערהייטען, ווי למשל אין איטאַליען און אין אַנדערע לענדער, און אויף דער אַנדערער זייט — דעם ווילען אויסצובויען די מינדערהייטס-רעכט אויפ'ן יסוד פון די פרידענס-אָפּשלוסען און זיי צו פערברייטערען. איירָאפּאַ איז קראַנק און אַלס איהר סימבאָל קאָן נישט בעטראַכט ווערען די יוגענדליך-שעהנע „מיס-איירָאפּאַ“, וועלכע מען האָט געוועהלט מיט עטליכע חדשים צוריק, נאָר גיכער קראַנקע, צו פריה פערעלטערטע, נערוועזע און היסטערישע פרויען.

פון די פּראָבלעמען פון דער קראַנקער איירָאפּאַ, ווערט אין די לעצטע וואָכען בעהאַנדעלט אויף דעם אָפּעראַציע-טיש די פראַגע פון „ריגס-ענטשעדיגונגען, די אַזויגערופענע רעפּאַראַציע-פראַגע, וועלכע מען קען אָנרופען אַלס דעם פּרוב פון פינאַנציעלער ענטוואָפנונג. דער צווייטער פּראָבלעם איז די ענטוואָפנונגס-פראַגע גופא, די מיליטערישע ענטוואָפנונג און די מינדערהייטען-פראַגע און אין אַלע דריי דערמאָנטע פראַגען זעהען מיר קליינע פאָרטשריטען.

אין פּאַריז האָבען וואָכען-לאַנג געדויערט די פערהאַנדלונגען פון די פינאַנץ-זאַכקענער מיט דייטשלאַנד, כדי צו פּרעציזירען און פעסטצושטעלען די יעהרליכע סומע פון דער קריגס-ענטשעדיגונג, וואָס דייטשלאַנד דאַרף צו צאָהלען עס איז איינע פון די וויכטיגסטע פּראָבלעמען און די גאַנצע וועלט דערוואַרט נאָך דעם פּאָליטישען לאָקאַרנאָ אַ פינאַנציעל-לאָקאַרנאָ, כדי עס זאָלען קאָנען איינטרעטען נאָרמאַלע ווירטשאַפטליכע פערהעלטנישען אין איירָאפּאַ. אויך די מיליטערישע ענטוואָפנונג איז קודם כל אַ פינאַנציעלע פראַגע, ווייל די בעוואָפנונגען פערשלינגען אין נאָך אַ גרעסערער מאָס, ווי פאַר דעם קריג, מיליאַרדען איבער מיליאַרדען יעדעס יאָהר, ציהען אַרויס די בעסטע זאַפטען פון דעם ווירטשאַפטליכען אָרגאַניזם פון יעדער מלוכה און פערברענען זיי אויף דעם מזבח פון דעם קריגס-גאָט. מיר ווייסען פון די ערפאַהרונגען פון פאַר דעם לעצטען וועלט-קריג, אַז די גרויסע בעוואָפנונגען זענען נישט קיין מיטעל דעם קריג צו פערהיטען, נאָר פערקעהרט, זיי פערשנעלערען איהם און טראָגען דעם זעגען נאָך אַלץ דאָ איינפלוסרייכע מלוכה-מענער, ווי למשל מוסאָליני, וועלכער פּרעדיגט די פּראָלע, אַז מען דאַרף דערציהען די יוגענד אין אַ קריגערישען גייסט. און טראָץ די שרעקליכע פאָלגען פון וועלט-קריג, זעהען מיר נאָך אַלץ די אַלטע מעטאָדען פון געהיים-דיפּלאָמאַציע און געהיים פּאַקטען צווישען די בעזונדערע מלוכות, מיט די אַלע מעטאָדען, וואָס עס האָט זיך אויסגעדיכט, אַז נאָך דעם וועלט-קריג און נאָך ווילסאָנ'ס 14 פּונקטען וועלען זיי שוין געהערען צו דער פערגאַנגענהייט.

די פראַגע פון די מינדערהייטען איז געווען איינע פון די סיבות פון באַלקאַן-קריג אין יאָהר 1912 און דערנאָך פון דער וועלט-מלחמה. די מלוכה-מענער פון דער אַנטאַנט, האָבען אין דעם פּאַריזער פרידענס-פערטראַג אַריינגעשטעלט בעשטימונגען פאַר'ן שוץ פון די מינדערהייטען, וועניגער אויס סענטימענטאַליטעט, אָדער טעאָרעטישע גערעכטיגקייטס-מאָטיווען, נאָר כדי עס זאָל זיך נישט אָנזאַמלען — אַזוי ווי דאָס איז געווען פאַר'ן קריג — אַ מאַסע פון אומצופרידענקייט אין די בעזונדערע מלוכות, וועלכע וואָלט געקאָנט ברענגען צו אַ קאַטאַסטראָפאַלער צושטערונג פון דעם מלוכה-אָרגאַניזם.

אָבער אויך אויף דעם געביט זעהען מיר, אַז אין געוויסע ריכטונגען געהט די ענטוויקלונג נישט פאָראויס נאָר גיכער צוריק, און אַז בעזונדערע מלוכות שטערען אין דער ענטוויקלונג פון די מינדערהייטס-רעכט, וואָס איז אין תוך גענומען אַזוי וויכטיג פאַר דער צוקונפט אַזוי ווי די אַלגעמיינע מיליטערישע ענטוואָפנונג. דער אויסבוי אין דער ענטוויקלונג פון די מינדערהייטס-רעכט איז נאָך אַ מין „ענטוואָפנונג אין דער מלוכה“, אַ מין אינערליך לאָקאַרנאָ, און זי שטעלט נישט פאָר קיין קלענערען ווערט פאַר דער צוקונפט פון די בעזונדערע מלוכות ווי די איבריגע ענטוואָפנונג און דער קעלאָג-פּאַקט. אין אַלע די דערמאָנטע ריכטונגען האָבען די לעצטע וואָכען געבראַכט וועניג דערפאָלגען [...]ן פאָרלויפיג וועניגסטענס מעהר ענטטוישונגען.

דעפּ. ד״ר מ. רינגעל.

די נאָרמאַלסטע וואַהלען

נאָכ'ן פּאָליטישען יום-הדין אין ענגלאַנד

אין דער לאָנדאָנער „צייט“ שרייבט מאָריס מייער:

די וואַהלען זענען שוין פאַריאיבער. דער יום-הדין פון די פּאָליטיקער און פון די פּאָליטישע פּאַרטייען האָט זיך שוין געענדיגט. דאָס פאָלק האָט שוין אַרויסגעגעבען זיין אורטייל.

די יעצטיגע וואַהלען איז נישט געווען קיין גרויסע וואַהל-פּראָבלעמען, וואָס האָבען געזאָלט אַרויסרופען אַ גרויסען אינטערעס, אַז ס'זאָל בולט ווערען אין וועלכער ריכטונג עס בלאָזט דער ווינט פון דער עפענטליכער מיינונג.

דאָס הויפּט-פּראָבלעם איז געווען די פראַגע פון אַרבייטסלאָזיגקייט, וואָס ללויד דזשאָרדזש האָט אַזוי מייסטערהאַפט אַרויסגערוקט אין פאָרדערגרונט, אָבער די דאָזיגע פראַגע האָט נישט געקענט ווערען אַזוי אַלגעמיין ברענענד, אַז זי זאָל זיין אַ באַראָמעטער, וואָס זאָל אָנצייגען דעם גאַנג פון פּאָליטישען וועטער. ערשטענס איז דאָס נישט קיין נייע פראַגע, און צווייטענס, האָט דאָך יעדע פּאַרטיי זיך ערקלערט פאַר דער לייזונג פון דעם פּראָבלעם, יעדע אויף איהר אייגענעם אופן, און ס'האָט זיך נישט געקענט אַרויסצייגען אַ גרויסע פערשידענהייט אין דער שטעלונג פון דעם פאָלק צו די פערשידענע פּאַרטייען אין שייכות צו איהר.

אין אַלגעמיין האָבען די איצטיגע וואַהלען געמאַכט דעם איינדרוק, אַז ס'איז נישט פערהאַן קיין וועהר גרויסער אונטערשייד צווישען די פערשידענע פּאַרטייען און איבערהויפּט נישט צווישען זייערע פּראָגראַמען פאַר דער געגענוואַרט. אַט דערפאַר טאַקי האָבען זיך די וועהלער פערהאַלטען אַזוי רוהיג, מען קען זאָגאַר זאָגען אַזוי גלייכגילטיג. ס'האָט אויסגעזעהען ווי כמעט יעדער איינער רעכנט: וואָס איז דאָ די נפקא מינא ווער עס וועט געוועהלט ווערען? ס'וועט אין דער פּאָליטיק פון לאַנד קיין איבערקעהרעניש סאַי ווי נישט פאָרקומען!

אָט צוליב דעם איז טאַקי שווער געווען צו טרעפען ווי די כמעט גלייכגילטיגע וועהלער בעת דעם קאַמף האָבען געשטימט אין דעם טאָג פון די וואַהלען.

די פריהערדיגע אַלגעמיינע וואַהלען האָבען אויך נישט געקענט זיין קיין מאַסשטאַב צו מעסטען ווייל אַלע וואַהלען, וואָס זענען פאָרגעקומען זינט דעם קריג האָבען געהאַט ספּעציעלע פערהעלטנישען, וואָס האָבען איצט אין גאַנצען נישט עקזיסטירט. די וואַהלען פון 1918 זענען פאָרגעקומען אונטער דעם איינדרוק פון דעם פּאַטריאָטיזם, וואָס האָט געהערשט גלייך נאָכ'ן קריג, און נאָך דעם זיג, וואָס ענגלאַנד האָט געהאַט. די ערשטע וואַהלען פון 1923 זענען פאָרגעקומען אונטער דער ווירקונג פון דער אויפלייזונג פון דער קאָאַליציע, וואָס האָט שוין געהאַט איבערגעלעבט איהר צייט. די צווייטע וואַהלען פון 1923 זענען פאָרגעקומען דורך דעם ספּערוך פון באַלדווינען איינצופיהרען אַ סיסטעם פון טאַריפען אויף אַלעם וואָס ווערט געבראַכט פון אויסלאַנד, און דאָס פאָלק איז טראַדיציאָנעל שוין געגען דעם. אין 1924 זענען די וואַהלען געווען אונטער דעם געוואַלדיגען איינדרוק פון דעם פלוצלינג פערעפענטליכטען זינאָוויעוו-בריף. דער בריף איז געווען אַ פאַלשער אָבער מען האָט דאָס נישט געקענט איבערציינגען, און מען האָט זיך געשראָקען. איצט האָט נישט עקזיסטירט קיין שום ספּעציעלער איינדרוק, וואָס זאָל האָבען געהאַט וועלכע עס איז ווירקונג אויף די וועהלער. עס זענען געווען די נאָרמאַלסטע וואַהלען, וואָס מען קען זיך נאָר פאָרשטעלען.

די איינציגע זאַך, וואָס מען קען זאָגען איז אַז די איצטיגע אַלגעמיינע וואַהלען זענען געווען די גראַנדיעזעסטע מאַניפעסטאַציע פון אַן אמת'ער אינטעליגענטער און אויסגעבילדעטער דעמאָקראַטיע. די אַרט און ווייזע ווי זיי זענען פאָרגעקומען איז שוין אַליין אַ גרויסער דעמאָקראַטישער טריאומף. שוין אָבגערעדט דערפון, וואָס דאָס שטים-רעכט איז אַזוי אַלגעמיין פאַר מענער און פרויען, שוין אויך אָבגערעדט דערפון וואָס דאָס שטימען איז געווען אַזוי געהיים, אַז יעדער האָט געקענט אָהן וועלכען ס'איז בדעקל מורא אָדער ריקזיכט שטימען פאַר וועמען ער וויל; נאָר טאַקע דאָס פערהאַלטען זיך אי פון די פּאָליטיקער אי פון די וועהלער איז געווען מוסטערהאַפט אין העכסטען זין פון וואָרט.

מיט דער אויסנאַהם פון אַ פּאָר אומבעדייטענדע אינצידענטען האָט געהערשט די בעסטע שטימונג צווישען די אָנפיהרער פון די פּאַרטייען און אויך צווישען זייערע אָנהענגער. איבעראַל איז געווען צו בעמערקען די גרעסטע העפליכקייט, און אַפילו די שאַרפסטע קריטיקער זענען נישט אַריבערגעטרעטען די פּאַרלאַמענטאַרישע פאָרם פון קריטיקירען. כאַראַקטעריסטיש איז געווען דאָס, וואָס אין איניגע פלעצער זענען די דריי געגנערישע קאַנדידאַטען, דער קאָנסערוואַטאָר, דער אַרבייטער און דער ליבעראַל, געגאַנגען צוזאַמען „קענווּעסען“. זיי האָבען צוזאַמען זיך אָבגעשטעלט פאַר גרופען וועהלער, און יעדער איינער האָט ערקלערט זיין שטאַנדפּונקט, איבערלאָזענדיג צו די וועהלער אַליין צו בעשטימען וועלכער שטאַנדפּונקט עס אַפּעלירט צו איהם אַם בעסטען. איינפאַך ווי אַ סימבאָל האָט אויך אויסגעזעהן דער אינצידענט וואָס דער פרעמיער און סיר הערבערט סעמיואל האָבען זיך בעגריסט ערב די וואַהלען. עס איז כמעט נישט געווען צו בעמערקען קיין שום פערביטערונג אין דער וואַהל-קאַמפּאַניע און אויך נישט אין וואַהל-טאָג.

אַזוי שעהן, אַזוי אויסגעהאַלטען, אַזוי גראַנדיעז, קען זיך נאָר פערהאַלטען אַ העכסט אינטעליגענטע און אויסגעבילדעטע דעמאָקראַטיע. אַזוי רוהיג קען זיך אויך נאָר פערהאַלטען אַ פאָלק, וואָס איז זיכער מיט זיך און זיכער מיט זיין צוקונפט. ער שרעקט זיך נישט פאַר דעם, ווער עס וועלען זיין זיינע רעגירער, ווייל ער ווייסט, אַז כאַי ווער ס'זאָל נישט רעגירען, וועט ער נישט קענען צוטרייסלען די געזונטע, פעסטע יסודות, אויף וועלכען די אָרדנונג פון לאַנד איז געבויט.

דאָס פאָלק אַלס גאַנצעס האָט טריאומפירט, ווייל די איצטיגע אַלגעמיינע וואַהלען האָבען בכלל בעוויזען, אַז דאָס פאָלק איז פולשטענדיגער הערשער איבער זיין גורל, און ער איז זיכער מיט זיך און מיט זיין צוקונפט.

ל. צ.

יודישע פראַגען אויפ'ן קאָנגרעס

פון די פעלקער-בונד-ליגעס אין מאַדריד

קיין פּאַריז איז צוריקגעקומען דער פּאָרזיצער פון קאָמיטעט פון יודישע דעלעגאַציעס ה' לעאָ מאָצקין, וועלכער האָט זיך בעטייליגט אין קאָנגרעס פון די פעלקער-בונד-ליגעס אין מאַדריד.

— איך בין געפאָהרען קיין שפּאַניען צוליב פּאָליטישע פראַגען — דערצעהלט מאָצקין — איך בין געפאָהרען בעטייליגען זיך אינ'ם אינטערנאַציאָנאַלען צוזאַמענפאָהר פון די פעלקער-ליגע פערבאַנדע — אָבער די נאָהענטקייט פון די אַלע ערטער איז שפּאַניען, וואו אַזוי פיל יודישע פרייהייט, און נאָכגעהר יודישע ליידען האָבען אויסגעקרייצט זייער חותם — די נאָהענטקייט האָט געוויר'ט אויף מיר כסדר און מיך טרויעריג געמאַכט און אָנגעפילט מיט אַזאַ שווערען, אינערליכען בענקען... נאָך וואָס? נאָך וועמען?.. מען האָט צווי מאָל נישט געטראָפען עס פרעגען, אַלעם אַרום מיר האָט עס דערמאָהנט. די מענשען ראָרט — די גרויסע עהנליכקייט צו יודען. די אויגען, די פּנימער, די נעזער. יעדער ענטגעגענקומענער האָט מיר אויסגעזעהן ווי אַ יוד? —

איבעראַל אין גאַס, אויף די פּראַכטפולע אויפנאַהמעס, וועלכע די שפּאַניער האָבען אונז געמאַכט, איבעראַל האָט זיך געדוכט: — אָט דער איז אַ יוד, דער שטאַמט פון יודען, די דאַמע וואָס גלאַנצט אַזוי אויפ'ן באַל, ווי יודיש זי זעהט אויס, ווי יודיש זענען איהרע בליקען. וויפיל יודישעס איז דאָ אין אַלעמען!...

און עס איז אַזוי טרויעריג געוואָרען, ווען מען איז אַריין אין אַ קלויסטער אין טאָלעדאָ. און די ווענד אַרום זענען פול געווען מיט העברעאישע פּסוקים. דאָ און דאָרט אַ „למנצח“ — אַ יודישע שוהל אַמאָל געווען.

און אין אַ צווייטען קלויסטער שטעהען נאָך די אַמאָליגע קאָלאָנען מיט בעפוצונגען, וועלכע דערמאָהנען אַזוי אַנ'איבערגעמאַכטען מגן דוד — דאָ זענען יודען אַמאָל געשטאַנען און אָנגעשפּאַרט ביי די קאָלאָנען אָפּגעגעבען זיך אין זייער שאָטען אויף לאַנגע שטילע מינוטען פון התבודדות... און איצט, וואָס איז דערפון געוואָרען, וואָס איז געוואָרען פון דעם שפּאַנישען יודענטום! ווערט מען אַזוי שטאַרק איבערגענומען מיט אַ טרויעריגען ציטער.

און אַז מען בעטראַכט נאָך די אומגעהויערע רייכטימער פון דעם לאַנד און אַז דאָס לאַנד איז געאָגראַפיש און קלימאַטיש אַזוי עהנליך צו ארץ-ישראל — ווערט אַזוי פערשטענדליך, פאַר וואָס די שפּאַנישע יודען האָבען אַזוי נישט געוואָלט פערלאָזען דאָס לאַנד.

יאָ, עס פיהלט זיך כסדר, אַז שפּאַניען איז אַ לאַנד, וואו יודען האָבען עפּעס איבערגעלאָזען!

*

אָבער איך בין נישט געפאָהרען קיין שפּאַניען בלויז צוליב ערינערונגען, ווי געזאָגט — האָב איך זיך בעטייליגט אין קאָנגרעס פון די פעלקער-ליגע-פערבאַנדען. דאָס איז אָפיציעל נישט קיין פּאָליטישע קראַפט, אָבער פּאַקטיש איז עס זעהר אַ וויכטיגע אינסטיטוציע, אין וועלכער עס בעטייליגען זיך די פּראָמינענטסטע פּאָליטישע מענער פון דער וועלט, די פיהרער פון נעכטען און בכלל ערשטקלאַסיגע פערזענליכקייטען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק. עס איז גענוג צו דערמאָהנען עטליכע נעמען: ראָבערט סעסיל, דיקענסאָן און גלאַדסטאָן פון ענגלאַנד, דער געוועזענער מיניסטער און געוו. הויך-קאָמיס. פאַר סיריען האַנרי דע זשוּוועניעל און געוועזענער מיניסטער באַרדעל פון פראַנקרייך, דער פּאָרזיצענדער פון דער דייטשער ענטוואָפנונגס-קאָמיסיע ביים פעלקער-בונד בערנסדאָרף, דער געוועזענער מיניסטער ברייטשייד (אַ אַמאָליגער קאַטאָרזשניק), דער פיהרער פון דייטשען צענטר שרייבער, דער געוועזענער אויסערן-מיניסטער פון שפּאַניען גראַף טשימינא, פון איטאַליען האָבען זיך בעטייליגט טשעניני און אַליוועטי (אַ יוד), פון יאַפּאַן דער זעהר אָנגעזעהענער פּראָפעסאָר יאַמאַראַ, פון האָלאַנד דער געוועזענער פּראָפעסאָר לינדבורג, פון פּוילען דער רעכטער דעפּוטאַט סטראָנסקי און אַנדערע.

די יודען זענען געווען פערטרעטען דורך די פאָרשטעהער פון די ארץ-ישראלדיגע פעלקער-בונד ליגעס עס האָבען זיך בעטייליגט ה' פיינבערג פון ארץ-ישראל און איך.

עס זענען אויף דעם קאָנגרעס בעטראַכט געוואָרען פערשידענע פראַגען. קודם כל די ענטוואָפנונגס-פראַגע, דאַן די פראַגע פון געבען דעם יונגען דור אַ ספּעציעלע ערציהונג, וועלכע זאָל איינוואָרצלען אין דער יוגענד די שטרעבונג צו שלום. צווישען די פערשידענע לענדער האָט מען אויך גערעדט וועגען ארץ-ישראל און שטאַרק נאָכגע-

(ווייטער זעה 7-טע זייט)

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

4 דינסטאג — כה אייר תרפ"ט

יוני

זון-אויפגאנג 3.23

זון-אונטערגאנג 7.44

פאבאר פון יאהרגאנג 1908|7

היינט, דינסטאג שטעלען זיך צו דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1 (פאמארסקא 18) די מאנספער-שוינען פון יאהרגאנג 1908, וואס וואוינען אין 5-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף
M. N. O.

פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אנראדאווא 34) דער יאהרגאנג 1908 פון 7-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף
U. W, Z.

פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (זאקאנטנא 82) אלע פון די יאהרגענג 1907 ביז 1906, וועלכע זענען נאך נישט געשטאנען פאר קיין פאבאר-קאמיסיע און נאך גישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער און וועלכע וואוינען אין 3-טען פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען
A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. Ł.

וועגען פערלוירענע פאסט-פאקעטען

(2) ס'איז כדאי אנצעווייזען אויף וויפיל דער מלוכה-אוצר איז פעראנטווארטליך אין פאל, ווען א פאסט-פאקעט ווערט פערלוירען, אדער דער אינהאלט פון פעקעל ווערט בעשעדיגט.

אויב ס'געהט פערלוירען אן'איינגעשריבענער בריף, בעקומט מען, נישט קוקענדיג אויף דעם ווירקליכען ווערט פון בריף, אן'ענטשעדיגונג אין דער הויך פון 50-פאכיגען ווערט פון פאסט-אפצאהל. פאר א פערלוירען געווארענעם ווערט-בריף בעצאהלט די פאסט דעם ווירקליכען ווערט פונ'ם בריף. אויב אין דעם פאקעט האבען זיך געפונען ווערט-פאפירען, וועקסלען אדער טשעקען, בעצאהלט די פאסט נאר א צוויפיל, וויפיל מ'דארף אויסצוגעבען אויף צוריק גלייכשטעלען דעם ווערט פון די דאזיגע דאקומענטען.

וויכטיג פאר רייזענדע קיין דאנציג

(2) ביים אריבערגעהען פון דער פוילישער טעריטאריע אויפ'ן דאנציגער געביט דארף מען האבען פאלגענדע לעגיטימאציעס: אויב מ'וויל בלייבען אויפ'ן דאנציגער טעריטאריום דארף מען האבען א פאס מיט א פאטאגראפיע, מיט דער אונטערשריפט פון בעזיצער און פעסטגעשטעלטער פוילישער בירגערשאפט, קינדער ביז 14 יאהר דארפען קיין פאס נישט האבען.

אויסלענדער און לאקאטארען-שוץ

(2) אין הסכם מיט די פארשריפטען ווענען לאקאטארען-שוץ קענען פון דעם דאזיגען געזעץ נאר געניסען די אויסלענדער דאן, ווען אין זייערע לענדער געניסען אויך די פאלאקען פון דעמזעלבען רעכט.

„דזשענטעלמען"

(—) די שוועדיש-פוילישע גומי-אינדוסטרי „דזשענטעלמען" אין לאדז, האט אויף די אויס-שטעלונג אין ניצא געוויזען, אז די פוילישע אויסארבייטונגען אויף דעם געביט, קענען אין יעדער הינזיכט קאנקורירען מיט די בעסטע אויס-לענדישע ארטיקלען.

די עקספאנאטען פון דער פירמע „דזשענ-טעלמען", זענען דורך די בעסטע פאכמענער אויס-געצייכענט געווארען מיט א גאלדענעם מעדאל.

דאס בעווייזט, אז די יונגע פוילישע גומי-אינדוסטרי ענטוויקעלט זיך זעהר גוט און וועט קענען נארמאל קאנקורירען מיט אויסלאנד. דער ערפאלג פון דער פירמע „דזשענטעלמען" איז דע-ריבער א פערדינטער.

ווער עס קאן בעקומען א ביליגען אויסלענדישען פאס

צוליב דעם, וואס עס דערנעהנטערען זיך די אורלויב-ארויספאהרען, איז געווארען אקטועל די פראגע וועגען אויסלענדישע פעסער. ס'איז דעריבער כדאי זיך געגוי צו בעקענען מיט דער פראצעדור פון בעקומען אן'אויסלענדישען פאס.

אן'אויסלענדישער פאס קאסט פרינציפיעל 250 זלאטעס. די ערלויבניש אויף נאך אמאליגען ארויספאהר קאסט ווידעראמאל 250 זלאטעס. א פאס אויף מעהרמאליגען ארויספאהר קאסט 750 זל.

אן'ארימער בירגער, וועלכער איז קראנק און מוז ארויספאהרען זיך היילען קיין אויסלאנד קען בעקומען א הנחה-פאס פאר 20 זלאטים. כדי צו בעקומען אזא הנחה-פאס מוז מען זיך בעמיהען וועגען אן'אונפערמעגליכקייטס-צייגניש, וועלכע עס גיט ארויס דער ענטשפרעכענדער פאליציי-קאמי-סאריאט, ווייטער מוז מען האבען א צייגניש פון פינאנץ־אמט, אז מען איז נישט שולדיג קיין שטייערען און א צייגניש פון פאוויאטאווע דאקטאר, וועגען דער נויטיגקייט זיך צו היילען אין אויסלאנד.

אויף די זעלבע בעדינגונגען קען בעקומען א הנחה-פאס די פערזאן, וועלכע מוז בעגלייטען דעם אונפערמעגליכען קראנקען, אויב די נויטיגקייט פון שוץ בעת דער רייזע ווערט פעסטגעשטעלט ווערען אויפ'ן דערמאהנטען אופן.

אויב אן'אונפערמעגליכער מענש דארף אר-רויספאהרען אין פאמיליען-אנגעלעגענהייטען (פלוצ-לונגע קראנקהייט אדער טויט-פאל פון א פאמיליען-מיטגליד), פערמעגען-אנגעלעגענהייט, אדער אנדערע וויכטיגע פערזענליכע ענינים, קען ער אויפ'ן גרונד פון אן'אונפערמעגליכקייטס-צייגניש בעקו-מען אן'אויסלענדישען פאס פאר 20 זלאטים און אין אויסנאהמס-פאלען אפילו בחנם.

אויב דער ארויספאהר איז א דרינגענדע קען די אדמיניסטראטיווע מאכט בעפרייען פון באלדיגען צושטעלען אן'אונפערמעגליכקייטס-צייגניש אבער, נאכ'ן צוריקקומען פון אויסלאנד מוז די דאזיגע צייג-ניש צוגעשטעלט ווערען אין פערלויף פון 3 וואכען.

אין פאלען וואס פעדרינען אויף א בעזונדערער ריקזיכט, קען די אדמיניסטראציע מאכט אויפ'ן גרונד פון א בעשלוס פון אינערן-מיניסטעריום און פערשטענדיגונג מיט'ן פינאנץ-מיניסטעריום אויס-שטעלען הנחה אדער אומזיסטע פעסער. אפילו אין פאל ווען א בירגער זאל נישט קענען צושטעלען אלע נויטיגע דאקומענטען. פון דער דאזיגער רע-ציזיע איז אויך אפהענגיג דאס אויסשטעלען פון א הנחה-פאס פאר 150 זלאטעס אדער נאר אנטאומ-זיסטער פאס פאר מעהרמאליגען ארויספאהרען קיין אויסלאנד.

אויב אימיצער קען נישט אויסנוצען אין טער-מין די גילטיגקייט פון זיין פאס, קען דערוועלבער פער-לענגערט ווערען אומענטגעלטליך.

די בעזונדער פון לאנדעס-קוראָרטען דאר-פען נישט קיין שום פאס און כדי זיך צו לעגיטי-מירען פאר דער מאכט גענוגט יעדער עפענטלי-כער דאקומענט וואס שטעלט פעסט די פערזאן.

צוזאמענפאהר פון סטאראסטעס

אין לאקאל פון דער וואיעוואדזטווע איז פאר-געקומען א צוזאמענפאהר פון די סטאראסטעס פון לאדזער וואיעוואדזטווע.

פאָרזיצער פונ'ם צוזאמענפאהר איז געווען וואָ-יעוואדע יאשטשאלט.

אנוועזענד זענען געווען: שול-קוראטאר ראַ-דאמסקי, פאָרזיצער פון פינאנץ-קאמער טאוואַרניצ-קי, פאָרזיצער פון קרייז-אמט ראמא, פולקאָווניק הי-לארסקי, וויצע-וואיעוואדע לעוויצקי, קאמענדאנט מארווינסקי, אלע לייטערס פון די וואיעוואדען-אמטען אין דער וואיעוואדזטווע און 14 סטאראסטעס.

עס זענען געהאלטען געווארען רעפעראטען וועגען די אויפגאבען פון די סטאראסטעס, אלס אמט-לייטער (רעפערירט סטאראסטע א. פאטאצקי), וועגען די מעטאָדען פון ביוראָ-ארבייט (רעפ. אינס-פעקטאר ד"ר גוטעק), וועגען סטאראסטע אלס פארשטעהער פון דער רעגירונג (רעפ. סטאראסטע אסטאשעווסקי). וועגען דער טעטיגקייט פון סטאַ-ראסטע אין קאנטאקט מיט דער בעפעלקערונג (סטאראסטע יעלניק), וועגען צענטראליזאציע (ד"ר גוטעק), פראקטישע אנווייזונגען צו פארבערייטאר-בעטען (רעפ. פיעטרוס).

נאך א דיסקוסיע האט דער וואיעוואדע רע-זומירט די בעדייטונג פון צוזאמענפאהר און גע-שלאסען די פערזאמלונג.

נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג. אויף דעם טאג-ארדנונג זע-נען געווען די פראגען: בעשטעטיגען דעם פראָ-טאקאל פון דער פריהערדיגער זיצונג, קאמוניקאטען, בעריכט פון דער רעגולאמין-קאמיסיע, פערטיילען לעבענסמיטעל-פראדוקטען פאר דער ארימער בע-פעלקערונג, ביורושעט.

ס'איז אנגענומען געווארען א פראיעקט פון רעגולאמין, וואס שטעלט פעסט, די בעציהונגען פון דער קהלה פערוואלטונג צום ראט אויף די זיצונגען פון קהלה-ראט. דער פראיעקט וועט איבערגעשיקט ווערען צום קהלה-ראט אויף צו בעשטעטיגען. ווי-טער איז בעשלאסען געווארען צו פערטיילען אין יוני 1000 פאקעטען מיט לעבענסמיטעל; ס'זענען דעמיקער, און 2 פאר צוהערער פון די העבע-ע בעשטעטיגט געווארען 4 סטיפענדיעס (2 פאר אקא-תלמודישע שולען) צו 1200 זל. יאהר א יאהר. נאכדעם האט זי דאנגעהויבען ד ירעבאטע ארום ביורושעט אויפ'ן יאהר 1929. אלס ערשטע לער-זונג איז בעטראכט געווארען דאס פונאנדערשיקען דעם ביורושעט ווי ער איז אנגענומען געווארען הויך דער ביורושעט-קאמיסיע. אזוי ווי ס'האט דערווייל פערפעהלט א קווארום האבען געהאלטען רעדעס וועגען ביורושעט פרעזעס מינצבערג, אדוו. ווייצמאן און וויצע-פרעזעס בערגער און דערויף איז די זי-צונג געשלאסען געווארען.

א פאטער — אן'אויסוואורף

(2) אין 7-טען פאליציי-קאמיסאריאט האט זיך געמאלדען די זעכצעהן-יעהריגע זאפיא לאקאמא (וויזנער גאס 2), און ערקלערט, אז איהר פאטער וואלענטי בעגעהט זיך מיט איהר פון א צייט אן זעהר גרויזאם און זי האט געבעטען מען זאל זי נעהמען אין שוץ.

די פאליציי האט אונטערגענומען אן'אויספאר-שונג אין דעם ענין. אויסגעפרעגט די שכנים, עדות, און דערגאנגען א שרעקליכע זאך: דער פאטער האט געצוואונגען די טאכטער צו נעהנטערע בע-ציהונגען, און אין דער אנוועזענהייט פון דער מוטער געוואוינט מיט דער טאכטער. די טראגעדיע רויערט שוין העכער א יאהר צייט. דער פאטער האט גע-דראהט ביידע פרויען, אז ער וועט זיי דערהרגענען אויב זיי וועלען עמיצען דערצעהלען וועגען דעם. דאס מיידעל האט אבער נישט אויסגעהאלטען די שרעק-ליכע מאראלישע יסורים און האט בעשלאסען זאל זיין וואס עס וועט זיין און זי איז געקומען אין פאליציי-קאמיסאריאט נאך הילף. די בושה האט איהר א-בער נישט ערלויבט אויסזאגען באלד דעם גאנצען אמת. ווענען וועלכען די פאליציי האט זיך דער-וואוסט ערשט נאך דער אויספארשונג.

דער אויסוואורפליכער פאטער איז ארעסטירט געווארען.

יעהרליכע פערזאמלונג פון די יודישע פליישער-הורטאווניקעס אין לאדז

אונטער'ן פארזיץ פון פרעזעס שמואל ראזענ-זאן איז פארגעקומען די גענעראל-פערזאמלונג פון די פליישער — הורטאווניקעס אויפ'ן „גאשטשינ-רוואר" (פארושעטשנא 10).

פרעזעס ראזענזאן גיט אפ דעם טעטיגקייטס-בעריכט פאר'ן פערגאנגענעם יאהר. דע בעריכט ווערט דורך די אנוועזענדע איינשטימיג בעשטעטיגט, ראזאלוציע מיט'ן בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קא-מיסיע, וואס עס גיט אפ דער פערוואלטונגס-מיט-גליד ה' אברהם אייזען.

דער אפטרעטענדיגער פערוואלטונג ווערט אויס-געדריקט א דאנק און אנערקענונג פאר איהרע לייסטונגען לטובה דעם פעראיין און זיינע מיט-גלידער.

דאן ווערט אויסגעוועהלט א נייע פערוואל-טונג וועלכע בעשטעהט פון פאלגענדע ה"ה: יהודה יוסף אדלער (פרעזעס). אהרן זארושעווסקי און יאנ-קעל לעווקאוויטש — וויצע-פרעזעסען, פערוואל-טונגס-מיטגלידער זענען די ה"ה העניך פריד, משה עכט, משה ווידאווסקי, איציק יאסקאוויטש, אברהם פראגעל, ירחמיאל ציגאמאן, אברהם אייזען.

אין דער רעוויזיאנס-קאמיסיע זענען אריין די ה"ה הערשעל גראנסקי, משה פעלראן, חיים זעליג טיפענבאך, אברהם לעווקאוויטש און משה פעלרמא.

ווארשאווער קאסע-גנבים פאר'ן לאדזער קרייז-געריכט

(ב) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקו-מען דער פראצעס געגען דעם 43-יעהריגען סטא-ניסלאוו מילטשאַרעק און דעם 37-יעהריגען טאדע-אוש בארנאווסקי, ביידע ווארשעווער, וועלכע האבען געפרובט אין דעצעמבער פ. י. צו בע-גנב'ענען דעם טאבאק-לאגער און די אייזערנע קאסע, אין וועלכער עס האט זיך געפונען 100 טויזענד זל., אין הויז אויף פיזשעטשאַד 36.

דער אינהאבער פון דעם הויז ה' סאמועל לובינסקי האט בעמערקט די גנבים-גאסטראליערען ביי דער ארבייט און וועגען דעם מיטגעטיילט דער פאליציי, וועלכע האט זיי ארעסטירט.

דאס געריכט האט ביידע פער'משפט צו דריי יאהר שווערע טורמע און פערלירען אלע רעכט.

Dr. med. J. LUBICZ
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
אייגענע פראצאווניע פון זעלבסטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: הקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסט-ליכע הענט, גארטעלען א. ז. וו.
פארמיטאג פון 5—7 אין אווענט.

Teatr Miejski w Łodzi
ul. Cegielniana 63, tel. 116.

Ostatnie występy!

Dziś po raz ostatni

Ożenek (Żenit'ba) Gogola

Jutro, środa—premjera

BRACIA KARAMAZOW

Dostojewskiego.

Czwartek, d. 6 b.m. po raz ostatni

WYŚNIOWY SAD Czechowa

Piątek, d. 7 b.m. premjera!

Potęga ciemnoty Tołstoja

Kier. art.: P. Pawłowa.

גרויסע בוי-ארבייט אין „פארויס"

נישט אכטענדיג אויף דעם גרויסען בוי-קרי-זיס, וואס האלט אן אין דעם סעזאן, קענען מיר דאך פערצייכענען א דערפרייענדע דערשיינונג. דער דירות-קאאפעראטיוו „פארויס" הויבט אן א גרויסע בוי-אקציע שוין אין קומענדיגען חודש פון 2 גרויסע בלאק הייזער אויף לעמנא גאס וואו ס'וועלען זיך געפונען 180 שטובען אויסער דעם נאך 3 הייזער, אויף בעקע יאטשעלעוויטש און וויסאקא. צוזאמען 160 שטובען. דערווייל איז פארויסצוועהען, אז דאס וועלען זיין די איינציגע נייע הייזער, וואס וועלען היי-יאהר געבויט ווערען

דעם חודש וועט זיין דער פייערליכע חנוכת הבית פון דעם 1 טען אויפגעבויטען הויז (בערעק יאסעלעוויטש 16).

נייע פערוואלטונג פון „חסד של אמת"

די נייע פערוואלטונג פון „חסד של אמת" האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן: פרעזעס העניך פרענקעל, נאווא-טארגאווא 14, וויצע-פרעזעסען רעדאקטאר ה' האמבורסקי, י. מ. זדונסקי, קאסירער פרנס הערשל מרדכי ליבערמאן אייזיק מאללער גאספאדארז, קאנטראלער אינקא-סענטען, מנחמי אבלים קאנטראלער ה' יצחק שאיא, פארפאלס-קאמיסיע ליביש עדעלמאן אייזיק מאל-לער, ליבעל עפשטיין, אינקאסענטען - קאנטראלער פרנס פישעל ראדזינער, פינאנס-קאמיסיע די ה"ה וו.-פרעזעס האמבורסקי, זדונסקי אויך די הערן יצחק שאיא, העניך קאנטאראוויטש, י. גראהמאן, ל. עדעלמאן, אברהם שטיינהארן, ה. מ. וויינטרויב ג. ה, מאלאמוט, קאנטראל איבער די עהרען די-זשורען ה' ליבעל עפשטיין. פערוואלטונגס-מיטגלי-דער ה' ווארכיוועקער אהרן פעליקס.

קאנפערענץ פון ליבעראלע ראַבינער אין דייטשלאַנד

בערלין, (י.ט.א.) דאָ איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון דער פעראייניגונג פון ליבעראַלע ראַבינער אין דייטשלאַנד. אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטייליגט 50 ראַבינער פון די ליבעראַלע קהלות. אויף דער טאָג-אָרדנונג איז געשטאַנען אַ רייה אָרגאַניזאַציאָנעלע און רעליגיעזע פראַגען. די קאָנפערענץ האָט צוו. אַנד. אָנגענומען דעם נייעם רעפאָרמירטען סידור פאַר די ליבעראַלע קהלות.

די קאָנפערענץ איז פערענדיגט געוואָרען מיט וואַהלען פון אַנ'עקזעקוטיווע פון דער ליבעראַלער ראַבינער-פעראיינעגונג.

נייער ארטאדאקסישער רב אין פראנקפורט

פראַנקפורט, (י.ט.א.) דעם 23 יוני ה.י. זעלען דאָ פאָרקומען וואַהלען פון אַ אָרטאָדאָקסישען קהלה-רב אַלס נאָכפאָלגער פון הרב דר. ש. ברויער. היות עס איז אַרויסגעשטעלט בלויז איין קאַנדידאַטור פון הרב יוסף האָראָוויץ פון הונסדאָרף (טשעכאָסלאָוואַקיען) — וועט ער אויך געוועהלט ווערען אויף דעם דאָזיגען אַמט.

גרויסע ביכער - קאָלעקציעס
פאר דער העברעישער אוניווערזיטעט

ירושלים, (י.ט.א.) די אוניווערזיטעטס-ביבליאָטעק האָט איצט בעקומען 2 גרויסע ביכער-זאַמלונגען. איינע פון פאַרשטאָרבענעם דר. ערנסט לעסער (מאַנהיים), וואָס בעשטעהט פון 6 קאַסטענס און ענטהאַלט צוו. אַנד. אַ זעהר רייכע ביסמאַרק-קאָלעקציע, פיל ביכער פון דער געשיכטע פון 19-טען יאָהרהונדערט און פון וועלט-קריג, ווי אויך פילאָזאָפישע און עקאָנאָמישע ווערק און צאָהלרייכע „יודאַיקא". די צווייטע קאָלעקציע (אַנ'ערך 1500 בענדער, 20 קאָסטענס) איז אַ מתנה פונ'ם פ'רשטאָרבענעם געלעהרטען טשאַרלז דאַוויד ספיוואַק (דענווער אין קאָלאָראַדאָ).

די דאָזיגע זאַמלונג איז בעזונדערס ווערטפול צוליב דער גרויסער צאָהל ווערק צו דער געשיכטע פון דער יודישער שפּראַך און צאָהלרייכע אַלט-העברעאישע דרוק-זאַכען.

בערלין (י.ט.א.) דער דייטשער פערבאַנד פריינד פון העברעאישען אוניווערזיטעט האָט די לעצטע צייט בעקומען אַ רייהע געשענקען פאַר דער אוניווערזיטעט-ביבליאָטעק אין ירושלים. די געשענקען, וואָס בעטרעפען אַנ'ערך 4000 מאַרק, שטאַמען פון פערשידענע קהלות אין דייטשלאַנד חוץ דעם האָט דער פערבאַנד בעקומען געלד זענדונגען פון אַ רייה איינצעל-פערזאָנען.

„אזע"-קאָמיטעט אין די פעראייניגטע שטאַטען

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) אין דעם „אָזע"-קאָמיטעט פאַר די פעראייניגטע שטאַטען זענען אויף דער איצטיגער קאַמפּאַניע געוועהלט געוואָרען: דר. מילטאָן ראָזענוו (פּאָרזיצער) דר. ל. י. פרעגקעל, לואי האריס, פרוי רבקה קאָהוט, דזשעמס ראָזענבערג און מאָריס וואַלדמאַן.

דאס יודישע לעבן אין סאָוועט-רוסלאַנד

צום טויט פון זינאָוויעוו'ס פרוי

מאָסקווע. (יט"א) ווי ימיר האָבען שוין טעלעגראַפיש מיטגעטיילט, איז אין לענינגראַד אין עלטער פון 48 יאָהר געשטאָרבען זלאַטע לילינא, די בעוואוסטע יודישע רעוואָלוציאָנערע טוערין, די פרוי פון זינאָוויעוו'ן.

די פערשטאָרבענע האָט געליטען פון קרעבס אויף די לונגען, זי איז געווען אַ רעוואָלוציאָנערקע פון די אַלטע צייטען, און האָט אָנגעפיהרט אין די צאַרישע יאָהרען מיט אונלעגאַלער רעוואָלוציאָנערער אַרבייט אין וויטעבסק און אַנדערע שטעט פון ווייסרוסלאַנד. ביז מען האָט איהר אַרעסטירט און פערשיקט. זי איז שפּעטער אַוועק קיין אויסלאַנד און געאַרבייט צוזאַמען מיט לענינען אין קראָקא און אין פּאַריז, העלפענדיג אים אַרויסגעבען סאָציאַליסטישע פראָפּאַגאַנדע פאַר רוסלאַנד.

אין אָנפאַנג פון דער רוסישער רעוואָלוציע איז זי געקומען צוריק קיין רוסלאַנד אין דעם פערפלאָמבירטען וואַגאָן, אין וועלכען לענין און זינאָוויעוו זענען געקומען, זי האָט זיך גלייך אַריינגעוואָרפען אין דער קאָמוניסטישער אַרבייט און אין שפּעטער געוואָרען די לייטערין פון בילדונגס-קאָמיסאַריאַט אין לענינגראַד. דעם דאָזיגען אַמט האָט זי פערנומען ביז איהר טויט.

די פערשטאָרבענע האָט אָנגעשריבען אַ רייה ביכער, מעהרסטענטייל פאַר קינדער. פון איהרע ביכער איז בעזונדערס פּאָפּולער איהר בוך וועגען לענינען.

דער לענינגראַדער סאָוועט האָט בעשלאָסען דורכצופיהרען איהר ליה אויף אַ ברייטען פאָלקסאופן. אַלע צייטונגען פון איבער גאַנץ סאָוועט-רוסלאַנד זענען פול מיט טרויער-אַרטיקלען צום אָנדענק פון דער פערשטאָרבענער.

דריי יודען אין נייעם אויספיהר-קאָמיטעט

מאָסקווא. (יט"א) אין דעם נייעם צענטראַלען אויספיהר-קאָמיטעט פון די סאָוויעטען, וואָס איז געוועהלט געוואָרען אויף דעם ספינפטען אַלפערבאַנדישען סאָוויעטען-צוזאַמענפאָהר, זענען אַריין דריי יודען. דאָס זענען: ש. דיאַמאַנטשטיין פון רוסלאַנד, א. ביילין פון ווייס-רוסלאַנד און מייכאיל קאַטעל פון אוקראינע.

פערמשפּט פאַר אַנטיסעמיטיזם

מאָסקווא. (יט"א) דעמיטרי קראַוועץ, אַנ'אָפיציר פון דער רויטער אַרמיי אין כאַרקאָוו, איז פעראורטיילט געוואָרען אויף אַנדערהאַלבען יאָהר תורמע פאַר אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען. קראַוועץ פלעגט סיסטעמאַטיש פייניגען דעם יודישען סאָלדאַט פון זיין ראָטע, משה סופר, און דעם 17-טען מאַי האָט ער עפּענטליכט, פאַר אַלע סאָלדאַטען אין די אויגען חוזק געמאַכט פון דעם יודישען רויט-אַרמייער, אַנרופענדיג איהם סמיט אַלערליי אַנטיסעמיטישע נעמען. איינגע פון די סאָלדאַטען האָבען זיך אָנגענומען פאַר זייער בעליידיגטען יודישען חבר און דער אַנטיסעמיטישער אָפיציר איז דערפאַר צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

געגרינדעט א „יודישען פרידענס-בונד" אין דייטשלאַנד,

בראש פון פערבאַנד שטעהט צוו. אַנד. פּראָפ. איינשטיין

בערלין. (יט"א) דאָ איז געגרינדעט געוואָרען אַ „אַרבייטס-געמיינשאַפט דער קאָנפעסיאָנעל פיר דעם פריעדען" מיט דער בעטייליגונג פון עוואַנגעלישע, קאַטוילישע און יודישע פאָרשטעהער. די געזעלשאַפט האָט אַרויסגעגעבען אַנ'אויפרוף וועגען דער פאָרערונג צו בעגריגדען דעם וועלט-פּאַבען שלום אויף רעליגיעזע יסודות. די שלום-שטרעבונג מוז בעגרינדעט ווערען „אַלס פערפליכטונג צו גערעכטיגקייט און געגענזייטיגען צוטרוי אַלס אויסדרוק פון דער פריינדשאַפט און ברודערשאַפט פון די פעלקער". פון יודישער זייט האָבען דעם אויפרוף אונטערגעשריבען דער פאָרזיצער פון דייטשען רבנים פערבאַנד דר. בעק, פּראָפ. איינשטיין און דר. אָסקאַר וואַסערמאַן.

בערלין. (יט"א) אונטער'ן פאָרזיץ פון דיר. אָסקאַר וואַסערמאַן איז דאָ פאָרגעקומען די קאָנסטטיטויאירענדע פערזאַמלונג פון „יודישען פרידענס-בונד", וועגען די אויפגאַבען פון פערבאַנד האָבען גערעדט דער פאָרזיצער דיר. וואַסערמאַן, הרב דר. בעק, פּראָפ. איינשטיין און דר. אַלפרעד נאָסיי, די עס ווייזט זיך אַרויס פון זייערע רעדעס איז צו דער גרינדונג פון דער נייער געזעלשאַפט געקומען אַ דאַנק דער אָבדענקונג פון דער עוואַנגעלישע און קאַטוילישע פרידענס-פערבאַנדע, וועלכע גרייטען צו די שאַפונג פון אַנ'אינטערקאָנפעסיאָנעלען פרידענס-פערבאַנד ביי יעדער ענטשפּרעכענדער מיטווירקונג פון יודישע קרייזען.

די „פרידענס-אַרבייטס-געמיינשאַפט" שליסט אויס גרונדזעצליך אַלע ווירטשאַפטליכע און פּאָליטישע מאָמענטען פון איהר טעטיגקייט. אין איינקלאַנג מיט דעם אַלגעמיינעם פּראָגראַם דאַרף דער יודישער פרידענס-בונד שטרעבען „צו פערוויטליכען די מענשהייט אין גייסט פון דער יודישער לעהרע און ווירקען פאַר דער ערהאַלטונג פון דויערהאַפטען וועלט-שלום".

די אויספיהרונגען פון די רעדנער זענען הויך די צאָהלרייכע פערזאַמעלטע וואָס זענען בעשטאַנען פון פּראָמינענטע יודישע פערזענליכקייטען אין דייטשלאַנד, אויפגענומען געוואָרען מיט בייפאַל.

אין פערלויף פון דער פערזאַמלונג איז מיטגעטיילט געוואָרען, אַז אַנ'ענליכע געזעלשאַפט איז אויך געגרינדעט געוואָרען אין ענגלאַנד אונטער דער פיהרונג פון ליאָנעל ראָטשילד, קלאָד מאָנטעפיאָרע, רב-הכולל דר. הערץ, סער הערבערט סעמיועל און לאָרד רידינג א. ג. „דושואיש פּוס-סאָסייעטי" (יודישע שלום געזעלשאַפט).

Dr. med. STUPEL

.12 Szkolna 12.

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען

[illegible]

[illegible]

נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָוונט.

יודישע פראגען אויפ'ן קאָנגרעס

פון די פעלקער-בונד ליגעס אין מאַדריד

(ענדע פון דער 3-טע זייט).

פרעגט זיך אויף דעם ערציהונגס-וועזען אין די ארץ-ישראל'דיגע שולען.

אָבער די הויפּט-פראַגע, וועלכע אינטערעסירט יודען איז נאַטירליך געווען די מינדערהייטען-פראַגע. דאָ איז נעקומען דריי מאָל צו אינטערווענצען מצד די יודישע פאָרשטעהער.

ערשטענס איז צווישען די בעריכטען פון די פערשידענע ליגעס אויך איבערגעגעבען געוואָרען דורך ה' פיינבערג אַ קורצער בעריכט פון דער ארץ-ישראל טעטיגקייט.

אויך איז מיר אויסגעקומען צו רעדען וועגען די אַזוי גערופענע „שטאַאַסטלאָזע".

דאָס איז אויך אַ פראַגע, וועלכע האָט אויך אַ גרויסע בעדייטונג פאַר יודען. ווייל עס זענען איצט דאָ פיל מענשען אין אייראָפּע, אפשר ביי אַ מיליאָן, וועלכע זענען צוליב פערשידענע סיבות געוואָרען שטאַאַטסלאָז, האָבען פערלוירען זייער מלוכה-אָנגעהעריגקייט, דאָס ערשטע אָרט פערנעהמען דאָ רוסען, אָבער די צאָהל שטאַאַטסלאָזע יודען איז נישט גרויס. עס איז מיר אויסגעקומען — זאָגט ווייטער לעאָ מאָצקין — אַרויסצוטרעטען אין דער פראַגע, די לאַגע איז אונז יודען גוט בעקאַנט. עס זענען דאָ פאַלען, ווען די שטאַאַטסלאָזע קענען פשוט זיך נישט ריהרען. אויב זיי פאָהרען אַרויס פון זייער לאַנד, לאָזט מען זיי שוין נישט צוריק אַריין.

צום סוף איז דעבאַטירט געוואָרען די פראַגע פון שאַפען אַ שטענדיגע קאָמיסיע צו שטודירען די לאַגע פון די מינדערהייטען, אין דער פראַגע האָבען זיך בעטייליגט פערשידענע וויכטיגע מיטגלידער פון קאָנגרעס, צווישען זיי אויך דער פוילישער רעכטער רעפּוטאַט סטראָנסקי. סטראָנסקי'ס רעדע איז געווען זעהר אַ גוטע פאַר די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. ער האָט אויפגעוויזען, אַז אַסימילאַציע איז אַנ'אומעגליכע זאַך. אויף גרונד פון זיין רעדע האָבען מיר זיך געקענט אונטערשרייבען. ער פאָדערט אָבער, אַז די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען זאָלען פריהער אַרויסווייזען זייער לאָיאַליטעט בנוגע די מלוכה און נאָכהער וועלען זיי בעקומען זייערע רעכט.

— איך האָב געהאַט דאָס וואָרט נאָך סטראָנסקין און אויפגעוויזען, אַז די לעצטע אויספיהרונגען זענען פאַלש. איך האָב אויפגעוויזען, אַז קודם דאַרף די מלוכה געבען די מינדערהייטען רעכט און לאָיאַליטעט האָט די מלוכה שטענדיג אַ מעגליכקייט דורכצופיהרען, ווייל זי האָט די נעהעריגע צוואַנגס-מיטלען אָבצוהיטען די אויספיהרונג פון פליכטען, וועלכע זי לעגט אַרויף אויף איהרע בירגער. און אַ אינערליכע לאָיאַליטעט קען זיך די מלוכה ערוואַרבען ביי איהרע נאַציאָנאַלע מינדערהייטען נאָר דורך גוטע בעהאַנדלונג.

— דער אַרגענטינישער רעלעגאַט סיזאָרי, אַ גלענצענדער רעדנער האָט געהאַט פאָרגעלעגט מען זאָל תיכף אָבגעבען ארץ-ישראל פאַר יודען, ענגלאַנד זאָל אויסבאָרגען 200 מיליאָן, אָבער דער פאָרשלאָג איז אָבגעלעגט געוואָרען און איבערגעשיקט געוואָרען אין דער קאָמיסיע.

דער גאַנצער קאָנגרעס איז נישט קיין אָפיציעלע אינסטיטוציע עס איז אָבער אַ אינסטיטוציע, אין וועלכער עס זיצען זעהר איינפלוסרייכע פּאָליטישע פערזענליכקייטען. אונדירעקט האָט דער קאָנגרעס אַ גרויסע בעדייטונג עס ווירקט ביסלעכווייז אויף די אינטערנאַציאָנאַלע בעציהונגען, עס מאַכט פיל ווייכער אַ סך פראַגען און די צוקונפט וועט נאָך ווייזען, אַז די קאָנגרעסען פון די פעלקער-בונד ליגעס וועלען נאָך פיל אויפטון.

י. חאמסקי.

גאלדענע גליקען

(43 (ראמאַן)

— אויסגעצייכענט, — האָט מיך מאָריס גוטערברודעריש אַ פּאַטש געטון אין דער פּלייצע, — מיט פיער ביקסען וועלען מיר אָנשיסען אַ גאַנצע פוהר מיט ווילדע ענטלעך.

איך האָב זיך מיט עפּעס געוואָלט אָפּרופען, אָבער אונז האָט איבערגעשלאָגען ווענדע, וועלכער האָט מיט התפעלות דערצעהלט, עפּעס אַנ'אַלטען, גוט-בעקאַנטען יאַגד-אַנעקדאָט.

מיר האָבען מחמת היידעלקייט געלאַכט, און דערנאָך, אויף מאָריסעס פאָרשלאָג — אַריבער אינ'ם בילאַרד-צימער.

דאָרט האָבען מיר געטראָפען די „מוהמע מערי", פריילין יאָרק און די לעדי באַראַדעל.

— איך געה אַוועק אויף אַ ווילע קאָנפערירען מיט'ן קוכער — האָט זיך מאָריס אָפּגערופען — און איהר דערווייל קאָנט דאָ מאַכען אַ קליינע פאַרטיע. איך קום באַלד צוריק. און אויב עס וועט אייך זיין זעהר לאַנגווייליג וועט מיסטער ווענדע אייך דערצעהלען זיינע אַנעקדאָטען.

די פּערספּעקטיווע איז געווען נישט קיין ספּעציעלאָנגענעהמע.

די דריי יאָהר פון שטענדיגער פּראַקטיק אין פּוענאָס איירעס האָבען געמאַכט פון מיר אַ זעהר פיינעם בילאַרד-שפּילער.

איך האָב אָבער נישט געוואוסט ס'אַראַ שפּילער עס איז געווען סאַלאָמאָן נאַטאַן — אַ גוטער, צי אַ שלעכטער, און צי האָט ער בכלל געשפּילט.

דער קאַפּיטאַן יאָרק האָט מיך אַרויסגעפיהרט פון דער פערלעגענהייט.

— אויב איך האָב קיין טעות נישט, מיסטער נאַטאַן, זענט איהר אַ שטאַרקער שפּילער! — האָט ער זיך אָפּגערופען — איך וועל שפּילען געגען אייך מיט מיין שוועסטער.

— אַ דאַנק אייך! — האָט לעדי באַראַדעל געמאַכט אַ שפּאַסיגע בעמערקונג.

— האָט קיין מורא נישט, לעדי באַראַדעל — האָט זי מאָריס בערוהיגט — איהר וועט זיי לייכט בעזיגען. מיסטער נאַטאַן וועט נישט אַדורכלאָזען קיין איין באַלעם.

— כ'וועל זיך די מיה געבען, — האָב איך אַ שמייכעל געטון, — אָבער אויב עס וועט מיר היינט נישט ספּעציעל געראָטען, זאָלט איהר נישט האָבען פעראיבעל.

מאָריס איז אַוועק.

מיר האָבען איינגעשטעלט די באַלעמס און זיך גענומען שפּילען.

איך האָב געשפּילט נישקשה, גוט, כדי צו פערזיכערען אַ געווינס פאַר אונזער זייט, און גלייכצייטיג געגעו: נישט זיכער, כדי צו דערווייזען, אַז מיין דערפאָלג, האָב איך צו פערדאַנקען נישט אַזוי מיינע שפּיל-קענטנישען ווי דעם גליקליכען צופאַל.

יאָרק און זיין שוועסטער האָבען געשפּילט גאָר נישט שלעכט, אָבער די לעדי באַראַדעל האָט קוים געקענט בעהערשען דעם שטאָק, און נישט אַריינגעטריבען קיין איין באַלעם. אין די אויסהוילונגען.

— ווען איך וואָלט נישט געקאָנט דעם מיסטער טשאַרלז, אייער מאַן — האָט יאָרק געמאַכט אַ שפּאַסיגע בעמערקונג — וואָלט איך געקאָנט מיינען, אַז עס געהט אייך נישט אין דער ליבע!...

פונקט אין דעם מאָמענט האָט לעדי באַראַדעלס האַנד אָנגעריהרט מיין האַנד און זיך אויף אַ וויל פערהאַלטען.

— כ'מיין נישט! — האָט זי אויסגערופען און רייצהאַפט אַ שמייכעל געטון.

ס'קאָן זיין, אַז דאָס איז געווען אַ פּשוטער צופאַל אָבער פון דער דאָזיגער בעמערקונג איהררער און פונ'ם שמייכעל איז מיר געוואָרען עפּעס אומאַנגענעהם.

דער דאָזיגער געפיהל האָט זיך געקרעפטיגט אין מיר אין משך פונ'ם אָוונט, מחמת עטליכע מאָל האָב איך געפיהלט אויף זיך דעם בליק פון לעדי באַראַדעל, אין וועלכען דער בעשיידענסטער מענש האָט געקאָנט דערפיהלען, אַז ס'איז עפּעס נישט אין אָרדנונג...

דער ענין האָט זיך וואָס ווייטער אַלץ מעהר פערקאָמפּליצירט אויף אַנ'אומגעריכטען און זעהר אומבעקוועמען אופן.

פונדעסטוועגען האָב איך מיט אַ פילאָזאָפישער רוהיגקייט פאָרטגעזעצט צו שפּילען אַזוי ביז מאָריס איז צוריקגעקומען.

פון בילאַרד זענען מיר אַוועק צום קאָרטעןטיש.

יונגוואָרג האָט געבילדעט אַ גרופּע צו שפּילען פּאָקער, און די „מוהמע מערי" מיט'ן מיסטער ווענדע האָבען זיך גענומען צו דער פּיקעט-שפּיל.

האַלב עלף אַ זייגער האָט דער לאַקעי דערלאַנגט צום טרינקען.

אַפּאָר מינוט שפּעטער האָט די מוהמע מערי אַגענ'יך געטון, און נעמאָלדען, אַז זי געהט שלאָפען

— איך מיין, אַז אונז אַלע איז שוין צייט שלאָפען געהן, — האָט זיך אָפּגערופען די פריילין יאָרק — ביי מיר קלעבען זיך שוין די אויגען. זאָלען די מענער טון דאָ ווייטער, וואָס זיי גלוסט זיך...

— לעדי באַראַדעל האָט ביי מיר אָפּגענומען די מעגליכקייט צו טון, וואָס מיר גלוסט זיך — האָט זיך אָפּגערופען דער קאַפּיטאַן יאָרק, פערדריסענדיג אַ פּאַפּיראָס. — היינט האָט זי מיך געמאַכט פאַר אַ קאַליקע: די פיס טוען מיר אַזויווע פון געהן, אַז כ'ווייס נישט, ווי אַזוי כ'וועל זיך דערשלעפּען צו דעם בעט...

אַלע האָבען זיך פונאַנדערגעלאַכט, און מאָריס האָט ביינו לביני אָנגעצונדען פאַר אַלע ליכט און צוטיילט צווישען זיינע געסט.

— אַ גוטע נאַכט האָט געוואונשט די לעדי באַראָשע, דערלענגענדיג איהר האַנד יאָרק'ן, און ווענדען, — ראַכט זיך, איך בין דאָ איינע צווישען אייך, וואָס איך בין נישט מיד. — אַ גוטע נאַכט, מיסטער נאַטאַן! — האָט זי צוגעגעבען, צונעהענדיג צו מיר און מיר איינגערוימט שטיל אויפ'ן אויער: „צום ווידערזעהן"!...

אַנדערע מענער וואָלטען אַוודאי געווען העכסט גליקליך פון אַזאַ אומגעריכטען צוזאָג, אָבער איך האָב דערפיהלט נישט קיין פרייד נאָר עפּעס אַ שטאַרקע אומרוהיגקייט.

נידעריג פערנייגענדיג זיך, כדי נישט צו פערראַטען זיך, האָב איך פריינדליך געענטפערט:

— אַ גוטע נאַכט, לעדי באַראַדעל!

וואָרום וואָס אַנדערש קען האָב איך איהר נאָך קאָנסט זאָגען?

(פאָרטזעצונג קומט).

Syndycy ostateczni masy upadłości firmy „Kacewicz, Endwajs i S-ka" adwokat Adolf Neumark i Leopold Bein zawiadamiają, że w dniu 5 czerwca 1929 r. o godz. 10-ej rano w zabudowaniach fabrycznych firmy Allart, Rousseau i Co. w Łodzi przy ul. Kątnej 19 odbędzie się sprzedaż przez licytację publiczną

17 MASZYN TRYKOTOWYCH
(RUNDMASZYN)

firmy Schubert i Salzer, należących do powyższej masy upadłości, oszacowanych na Zł. 8.500.—

Bliższych szczegółów udzielić może syndyk Leopold Bein, Ewangielicka 5. 7670

מעכאנ. שלאסעריי און שווייסעריי
J. REDER
Łódź, Konstantynowska 11
כ'נעהם אן אלער-ארט שלאסעריי-
ארבייט און צופאסען פערשידענע
מאשינען-טיילען און שווייסונגען,
פאר שטריקער ווערט געליפערט
טישען מיט מעסטערס פון 30
זל. אן, פאראפינערס פון 7 זל. אן.

ביכער אויף ראטעס!

אלע ליבהאבער פון יודישען בוך האבען איצט א גוטע געלעגנהייט זיך אנצושאפען, אויסצאהלענדיג יעדע וואך קליינע ראטעס, די ווערק פון די יודישע קלאסיקער: מענדעלע, פרץ, שלום-עליכם, נאמבערג, ליוויק, אפאטאשו, גראזמאן, רייזענס לעקסיקאן, זכרונות פון אב-קאן און אלע אויסגאבען פון די פערלאגען: „קולטור-ליגע", „בזשאזא", יאטשקאווסקי.

די 10 בענדער פון זשאן קריסטאף מיט'ן בוך פון סט. צווייג וועגען ר. ראלאן, וואס האבען ביז איצט געקאסט 52.50 זל. בעקומט מען איצט נאר פאר 22.80

בעמ.: יעדער, וואס קויפט ביכער פאר 10 זל. וועט בעקומען דאס בעריהמטע בוך אויף מערב—קיין נייעס פון רעמארק נאר פאר 1,50 זל.

בוכהאנדלונג נ. בערלינסקי
אלט-שטאט 12, לינקע אפיצינע, 2-טער שטאק

PALMA-PATENT

וויכטיג פאר לעטניקעס

אנשטאט זיך צו בארגען א בעט אויף אבנוץ-געלד קויפט בעסער פאר'ן זעלבען געלד

אנ'עכט פאטענטירט בעט מיט א מאטראץ

וואס איז פערזעהען מיט דער שוץ-מארקע **PALMA-PATENT** פאר וועלכען מיר גאראנטירען אויף 3 יאהר.

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל

ניקעל-בעטען, אמעריקאנקעס,
ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך,
טיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך
מעטער-מאס. אויף רעדלעך.

מאטראצען געבעטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע **קאזעטקעס און טאפטשאנעס**

בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך ווייס און ברוין 17 זל., פאלאווע-בעט. 14 זל. רעיעלע בעהאנדלונג. פאבריקס-פרייזען. זעמטליכע רעפעראטורן.

הורט לאדז, פאלנאצנא 24, טעל. 31-85. דעטייל

עס ווערט מעהר נישט געטאנצט
אין זאל פאלודניאווא 10.

היערמיט מאך איך בעקאנט, אז פון דינסטאג, דעם 21. מאי איז געעפענט געווארען אין מיין זאל פאלודניאווא 10

א כשר'ן רעסטאראן

אנגעפיהרט פון ערשטקלאסיגע פאכלייט. ס'ווערט ארויסגעגעבען טעגליך היימישע געשמאקע מיטאגען צו צוגענגליכע פרייזען.

בעמערקונג: עס ווערט אנגענומען בעשטעלונגען אויף חתונות, באנקעטען א.א.וו. אויך קענען זיך מעלדען קוואליפיצירטע קעלנערינס.

מיט אכטונג **דניאל פרידוואלד.**

איז דער 7-קל. שולע
ש. זיעלאנקא ווסכאדניא —68/70—

ווערען אנגענומען שילער פון 6 יאהר אן און ווערען גרינדליך פארגעברייט אין אלע היגע מיטעלשולען. א ספעציעל געוויכט ווערט געלייגט אויף דער העברעאישער שפראך און אלע יודישע למודים.
בעמערקונג: דורכגאנג פיעטריקאווער 44—46

וואלד-האניג
(פון די קרעסען) זייך איך צו קויפען.
דער בעזיצער ווערט געבעטען זיך מעלדען צום בעקער, קילינסקי 39, ביי
Robert Trenkler,
Cegielniana 67.

א לעצט צימער
ביי א אנשטענדיגער פאמיליע
איז איבערצוגעבען.
צו ערפאהרען ווסכאדניא 14
7706 ביים ראזענצווייג.

עלטערן!
אין מיין לאנג עגזיסטירענדען
חדר-שולע ווערען אנגענומען
קינדער וואס לערנען אין פאוושעכנע שולען צו לערנען: **חומש, רש"י, נ"ך, משניות,** גמרא, תוס' מאריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע ברייטע ועלבסט צוזאמענשטעלען, ס'ווערען אויך אנגענומען אנפאנגער פון 5 יאהר אן, ווי ס'ווערט אין פערלויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך עברי, א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! —— צוגענגליכע פרייזען!
מנהל יחיאל דוד ראזענפעלד
פלאץ וואלנאשטשי 6 קווער אפ. רעכטס 2 שט.

— א —
שדכן
קען זיך מעלדען
צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע אגנטער שדכן.

ברוך הבא! דער זומער מיט די היצען איז שוין דא
געגען שווייס פון פיס און שלעכטען ריח
נוצט נור דעם פראשעק „ראדיקאל"

פרייז נור 30 גר. אויך פלאסטער „ראדיקאל" געגען אדציסקעס היילט אויס די אדציסקעס אין פערלויף פון 48 שעה. פרייז נור 30 גר. אויך פלוין „ראדיקאל" וואשט אב און נעמט ארויס פלעקען פון אלע קאלירטע שיך. צו יעדען פלעטעל פליין „ראדיקאל" ווערט צוגעגעבען אומזיסט דער בעוו. פראשעק „ראדיקאל" געגען שווייס פון פיס, אויך פליין „ראדיקאל" צו וואנצען אלעס צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער **גאלדבערג,** פיעטריק. 21.

א קאלאניאל-געוועלב
מיט א שוי-פענסטער
איז בעסטען צענטרום שטאט, צווישען מאניושקי און פראוגוטא גאס מיט פולער איינריכטונג איז פריינדליך **זאפארט איבערצוגעבען** צו ערפאהרען שענקעוויטשא 18 ביים מאפיצירער. 7700

עפענטליכע ענטשולדיגונג
דערמיט ענטשולדיג איך מיך פאר'ן שניידער-מייסטער ה' וו. ווייסבוים, צעגעלניאנא 62 פאר די נישט פאסיגע אויסדרוקען, וואס כ'האב ארויסגעזאגט און געגענווארט פון פרעמדע מענשען אין אנ'אויפגערעגטען צושטאנד.
מיט אכטונג
נ. לידובארסקי.

Dr. H. BERGSON
פרויען-קראנקהייטען
נעמט יעצט אן אין לעטשניצע „וויטא", פיעטריקאווער 45 פון 4.30 ביז 5.30 נאכמ.; אין דערהיים עוואנגעליצקא 16 פון 6–7. טעל. 10-26.

לעכער מאשינאווע
ווערען אנגענומען אויסצוניהען צו ביליגע פרייזען ביי **ג. נארדמאן** צעגעלניאנא 29

קאליגראף ל. בערמאן
(דער יונגער) וואוינט אויף זאוואדזקא 1.19 פר. שטאק, און לערנט אויך שעהן און שנעל שרייבען.

קנה חכמה קנה בינה ואל תט מאמרי פי

אז דו דארפסט ערלעדיגען סאנדאווע זאכן זאלסט דו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא
17 פיעטריקאווער 17
52 זאכאדניא 52
אז תלך לבטח דרכך

ווייל אין ביורא ביי ה' מאנעלא ווערט געוויסענהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלע סאנדאווע זאכען, ביטעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, קארנע און ציוויל אפעלאציעס, אדוואקאציעס, אינטערוועציעס, ספעציאליסט פון **שותפות**-אקטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
מיט אכטונג
י. מאנעלא, פיעטריקאווער 17
דורכגאנג זאכאדניא 52.

לאזט נישט הפקר אייער פערמעגען
בעפאר איהר פערזיכערט אויף זומער-וואוינונגען, קלינגט אן טעלעפאן 75-88, וועט מען אייך פערזיכערן אייערע וואוינונגען, פאבריקען און געשעפטען פון פייער און גנבות צו זעהר צוגענגליכע בעדינגונגען.
7418
אינספעקטאר פון נדן-און קאפיטאל-פערזיכערונג
ח. קאנסקער, קאמיענא 9,
טעלעפאן 75-88.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה, און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאמעטיק.
—— טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד. ——
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און מענער שוועכע קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפ (האר-אויספאל)
נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

Dyrekcja Szkoły Przemysłowej
T-wa Szerzenia Oświaty i wiedzy Technicznej wśród Żydów w Łodzi
ul. POMORSKA 46/48

מאכט בעקאנט, אז קאנדידאטען אנמעלדונגען אויפ'ן ערשטען קורס פון די אפטיילונגען: מעכאניש, עלעקטראטעכניש און וועבעריי נעהמט אן און ערטיילט אינפארמאציעס די שול-קאנצעלאריע טעגליך פון 10–2.

Dr. med.
L. Pikielny
ארטאפעד
ספעציעל ארצט פאר נידריג-פוס און האר-קראנק
NAWROT 8
tel. 19-90
עמפפאנגט פון 4–7 אוו. נעמט אויך אן אין דער לעטשניצע „Zdrowie", נאוואמיעסקא 3 פון 12½ ביז 2 מיטאג נאכמ.

Dr. med.
H. LAJCHTER
צאהן-כירורג
דזיאסלע-, קין-, גומען- און צאנג-קראנקהייטען.
Konstantynowska 9.
telefon 49-65
od 1½—5 po poł. 4604

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11.
טעל 34-72
נעמט אן פון 6–8 אווענד.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-78,
הויט- און וועגערישע קראנקהייטען און ריכמהייל אינבאס. נעמט אן פון 4—7 אין אוונט.

א קוואליפיצירטע
קראפט-שפולערין
צו סוויטערס און זאכען ווערט געזוכט
צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע. 7708

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
בושעושינער 11, טעלעפאן 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר.	4½—3½
ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה.	11-9 4½-3
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	2—12
ד"ר קובימש הויט און געשלעכט-קר.	1½—12½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גאמטיגע קר.	2—1
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	1½—12½
ד"ר ווייס כירורגישע קראנקהייטען	3—2
ד"ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	4½—3½

סמיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א. ווי פאקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהל. איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפערעז. אויף פערלאנג היזוכען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט
אימפפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי סטאמאטאלאג צאהן-ארצט	6 3 1—10

קינסטליכע ציין, קראנען, מאסטען א.א.וו.

די לעטשניצע איז אויך מעטיג זונטאג.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
אין ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערן קר.	11—10 5—2, 7—6
ד"ר רוזשאנער הויט און געשל. + בט קר.	11—10 2—1
ד"ר גאלדשטיין אויגען-קראנקהייטען פאלאק	2—1, 8—7
ד"ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען	2—12 חוץ זונ.
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פאפיערני פרויען און געבורטס-הילף	1-11½ 6-5
ד"ר קאנטאר כירורגישע-קראנקהייט.	5-4 זונ. 1—2
ד"ר ווינבערג אינ. הערץ לונגען-קר.	1—12, 6—7
ד"ר סטופעל רענטגען	12—10 4—6
א. גראדזענטשיק צאהן-ארצט	3—7
נ. ראזעס צאהן-ארצט	9—2

צאהן-טוגנדהיילונג, בעליכטונגען, קראנען, מאסטען א.א.וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכליכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע ענגליבע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלעך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.
ערצט.-קאסמעטיש. גאבינעט
פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אווענד

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך.
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ 60— „ „ „ 4 „
פאר א מילימעטער-שורה: נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ 18— „ „ „ 8 „
אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21;